

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

№ 22 (3022)

СЕРЕДА
5 лютого
2003 року

Фото Богдана МАСЛЯНИКА.

Учора Київ проводжав учасників восьмої Української антарктичної експедиції, яка вирушила на станцію «Академік Вернадський». Організатори — Міністерство освіти і науки України, ДНВП «Український антарктичний центр».

Втрата всього людства

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин надіслав телеграми співчуття Його Високоповажності панові Річарду Чейні, віце-президенту, Голові Сенату Конгресу Сполучених Штатів Америки, та Його Високоповажності панові Джону Денісу Хастерту, Голові Палати представників Сполучених Штатів Америки, з приводу катастрофи космічного корабля «Колумбія» та загибелі його екіпажу.

«Верховна Рада глибоко сумує у зв'язку з великим горем, яке спіткало американський народ. Загибель екіпажу космічного корабля «Колумбія» — це втрата всього людства. Україна пам'ятатиме героїв, які віддали життя, щоб прокласти шляхи у незвідані світи», — зазначає Володимир Литвин. Голова Верховної Ради наголосив, що в Україні переживають цю трагедію як величезну власну втрату. «Ми всі пам'ятаємо, що перший український космонавт брав участь у космічній експедиції на цьому кораблі», — йдеться у телеграмах.

Голова Верховної Ради надіслав також телеграму співчуття Його Високоповажності панові Аврааму Бургу, Голові Кнесету Держави Ізраїль.

Інформуправління ВР.

Три мільйони на реструктуризацію підприємств

Європейський союз виділяє три мільйони євро для здійснення в Україні проекту з реструктуризації підприємств. Про початок проекту було оголошено вчора на прес-конференції у Представництві Європейської комісії. Проект розроблявся за Програмою технічної допомоги Європейського союзу (Тасіс), а його метою є надання підтримки комерційно життєздатним приватним підприємствам України (або підприємствам, що приватизуються) для поліпшення їх господарської діяльності шляхом підвищення конкурентоспроможності, впровадження сучасних механізмів управління і забезпечення експертної підтримки з боку іноземних та вітчизняних консультантів.

Під керівництвом «Беарінг Пойнт», виконавця проекту з боку Європейського союзу, до роботи буде залучено 8—10 українських(!) консалтингових компаній, що надаватимуть стратегічні консультації приватним підприємствам України.

(Закінчення на 2-й стор.).

Чекаємо на нову дату

Заплановану на 3—4 лютого зустріч високопоставлених представників Росії, Німеччини та України щодо питання створення міжнародного консорціуму з управління українською газотранспортною системою перенесено на пізніший термін. **За інформацією агентства «Інтерфакс-Україна»**, з такою ініціативою виступила українська сторона. Причини не називають. А німецька сторона вустами свого посольства в Києві «наголошує на своїй зацікавленості в цьому проекті і пропонує незабаром узгодити нову дату зустрічі. Для її підготовки буде продовжено існуючий діалог». У перекладі з дипломатичної мови це може означати: переговори зірвано через певні непорозуміння, що виникли між їх учасниками. Дати «ГУ» детальніші коментарі в посольстві ФРН відмовилися.

Сенсації не буде?

У Києві очікують, що 12—14 лютого на черговому пленарному засіданні FATF розглянуть «українське питання». Міністр економіки та з питань європейської інтеграції Валерій Хорошковський, намагаючись під час прес-конференції спрогнозувати розвиток подій, зазначив, що він багато в чому залежатиме від дій законодавців. Верховна Рада має якнайшвидше ухвалити законопроекти, що сприятимуть протидії відмиванню брудних коштів. Зокрема, йдеться про зміни до закону про банки та банківську діяльність, а також до Кримінального і Кримінально-процесуального кодексів.

Важлива й та політична заява, яку від України виголосять на засіданні FATF, зазначив Валерій Хорошковський. Київ має викласти власні заходи, спрямовані на жорсткішу протидію відмиванню коштів, і продемонструвати серйозність цих намірів.

(Закінчення на 2-й стор.).

Шановні народні депутати України!

Рада Всеукраїнської професійної спілки народних депутатів України у Верховній Раді України, правління всеукраїнського депутатського клубу народних депутатів України «Парламент» та правління шахового клубу народних депутатів України «Парламент» у Верховній Раді України інформує вас про офіційне запрошення генерального директора турніру Ю. Бєлоусова на II міжнародний турнір із шахів серед команд парламентів і урядів країн СНД, адміністрацій областей і мерій міст, який відбудеться 18—20 квітня 2003 року в Сочі. Його організують газета «Комсомольская правда», Російська асоціація фізичної культури і спорту для всіх та Російська шахова федерація.

Усім бажаючим узяти участь у турнірі звертатися до Всеукраїнської професійної спілки народних депутатів України у Верховній Раді України за адресою: м. Київ, вул. Лютеранська, 28-А, тел. 253-33-83; факс 253-01-33.

e-mail: vryndy@ukrpack. net.

Любов до Вітчизни є дія ясного розуму

Виступ Голови Верховної Ради України Володимира ЛИТВИНА

під час відкриття третьої сесії Верховної Ради України четвертого скликання 4 лютого 2003 року

Шановний Президенте України!

Шановний Прем'єр-міністре!

Шановні народні депутати!

Шановні гості!

Третя сесія Верховної Ради України четвертого скликання, з відкриттям якої я вітаю усіх вас, покликана посісти в новітній вітчизняній історії особливе місце.

На це є чимало причин, головні з яких, вважаю, такі. По-перше, гранична важливість етапу, в який вступає Україна, та роль, яку має відігравати Верховна Рада нині і, головне, в майбутньому; по-друге, складність, масштабність і, без перебільшення, знаковість завдань, що постають перед депутатським корпусом, насамперед в основній сфері його діяльності — законодавчій.

Зрештою, від нас з вами великою мірою залежить, — і в цьому найперша, головна особливість третьої сесії, — що буде з Україною і якою вона буде щонайменше до кінця першого десятиліття нового століття.

Підстав для такої постановки питання достатньо.

Сподіваюся, кожному ясно, що за цей період чіткіше окреслиться, викристалізується політична структура українського суспільства. Її значною мірою визначатиме і на неї накладатиметься політична та партійна конфігурація Верховної Ради. Реальністю є і те, що парламентське середовище навряд чи зможе вже виштовхувати, виносити на політичну авансцену нових лідерів, а видозмінюватиме свою конфігурацію під відомі особистості.

(Закінчення на 2-й стор.).

Напрям руху залежить від парламенту

Ранкове і денне засідання 4 лютого

Третя сесія Верховної Ради четвертого скликання розпочала свою роботу майже в рекордному складі — на початок засідання зареєструвався 431 народний депутат. А зі складанням присяги новообраного народного депутата від блоку «За єдину Україну!» Юлії Чеботарьової Верховна Рада віднині може працювати в повному конституційному складі — 450 парламентаріїв, про що й оголосив Голова парламенту Володимир Литвин.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Мороз, тиск і сталеві труби

У НОМЕР

Перші 50 тисяч тонн труб для третьої нитки газопроводу високого тиску Заполярне—Уренгой відвантажив днями Харцизький трубний завод (Донецька область). Для виготовлення труб використовують особливу сталь, яку постачає Маріупольський металургійний комбінат «Азовсталь». Властивості металу такі, що він витримує високий тиск в умовах низьких температур. За словами начальника технічного відділу ХТЗ Сергія Шалімова, заплановано відправити за Полярне коло ще щонайменше 50 тисяч тонн труб, **повідомляє наш власний кореспондент Ліна КУЩ.**

Кримові знову допоможуть сіяти і пересівати

ВРОЖАЙ-2003

У лютому—березні кримчанам потрібно посіяти ранніх зернових і кормових культур на площі 130 тисяч гектарів. З уже засіяних 533 тисяч гектарів озимих (з яких 477 тисяч зерна) морози загубили посіви на 52 тис. га. Прямі збитки становлять понад 20 млн. грн., а загальні з урахуванням втрати врожаю — до 80 мільйонів. Найгірша ситуація в Роздольненському, Сакському і Красноперекопському районах.

На селекторній нараді з керівниками АПК країни півострову вже вкотре обіцяно допомогти, зокрема і з насіннєвим матеріалом, незважаючи на те, що регіон уже тривалий час невчасно розраховується з банками за кредитами. Чимало керівників райдержадміністрацій не потурбувалися у визначені строки надати урядові автономії для подальшої передачі Києву документи про господарства, що найбільше постраждали від стихійних лих. Це заважає вчасно відкоригувати структуру площ, які належить пересівати в лютневі «вікна». Втім, як і те, що в 14 відсотках господарств автономії немає агрономів, а стан техніки традиційно нікудишній, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.**

■ *Негода залишила без електропостачання 170 населених пунктів Криму.* Тож нині світло не підведено ще до 84 селищ. Найбільше від шквальних вітрів і снігопадів постраждав схід півострова.

У Ленінському, Кіровському та Нижньогірському районах, окрім обривів на лініях електропередач, стихія викорчувала кремезні дерева, знесла дахи багатьох будинків. У Євпаторії в результаті штормового вітру морською водою підтоплено 56 помешкань.На засніжених автошляхах автономії — безкінечні «пробки» й аварії. До заметів комунальні служби і шляховики традиційно виявилися не готовими: снігові завали на дорогах розчищають надто повільно. МНС запевнює, що рух на всіх автомагістралях уже забезпечено, але складна аварійна обстановка зберігається.

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

США виділять Україні для боротьби з тероризмом три мільйони доларів.

Любов до Вітчизни є дія ясного розуму

Виступ Голови Верховної Ради України Володимира ЛИТВИНА

(Початок на 1-й стор.).

Немає сумніву, що відправним моментом і визначальним чинником цього процесу будуть наступні президентські вибори. Їх наближення відчувається дедалі більше, відкрита кампанія почнеться де-факто задовго до визначеного законодавством терміну. І передовсім — у Верховній Раді.

Отже, повторюю, парламентарії, їхній вибір та орієнтація, політична поведінка і громадянська відповідальність визначать дуже і дуже багато. І насамперед — можливість здійснення Україною прориву у своєму розвитку.

Нам треба вийти на дорогу більш пряму, широку і гідну, більш людяну, закріпивши та примноживши позитивні зрушення в організації державного життя.

На моє тверде переконання, такі шанси в держави є. Але для того, щоб сповна і з максимальним ефектом їх використати, маємо постійно думати над тим, хто прийде до влади і як ця влада буде організована та збалансована. А також як відповідатиме суспільним потребам та очікуванням людей.

Наголошувати на цьому доводиться знову ж таки з очевидних мотивів: політика в Україні надто персоніфікована. Тобто на вже традиційне для нас запитання — куди і як іде Україна, що буде з нею завтра — відповідатимуть насамперед особистості.

Треба бути реалістами і не виключати будь-які, аж до однозначно небажаних, сценарії розвитку подій. Наприклад, прихід до найвищої посади людини, за якої процвітатиме фаворитизм. Або зайняття владного олімпу циничними політиками-безбатченками олігархічного замісу.

У першому випадку державна політика буде підмінюватися підкилимною метушнею особливо наближених осіб, у другому — розкраданням країни, коли від усіх нас вимагатимуть жити за законами, а самі керуватимуться зручними для себе примітками до них.

Усе це надто серйозно, щоб знову не порушити питання про відповідальність парламенту, — політичну, партійну, моральну. І, підкреслю, не тільки за свою каденцію, а й за те, що буде після неї.

У цьому ще один з головних аргументів на користь важливості й невідкладності політичної реформи. Нам життєво потрібно збалансувати, розосередити владу, що, крім усього іншого, зніме ажіотаж навколо неї через появу нових, зіставних за вагою пріоритетів, забезпечить систему стримувань та противаг, стабільність державних процесів.

Отже, третя сесія має стати усвідомленим реальним кроком у вирішенні масиву проблем, пов'язаних із підготовкою змін до Конституції, ухваленням відповідних законів.

Потреба в такому кроці — не якесь раптове осяяння чи прозріння. Усім нам важливо зрозуміти, що вчора ставити це питання було б передчасно, а завтра може бути запізно.

Нинішня система, за всіх її вад, виконувала своє призначення за досить складних, а часом і критично напружених політичних та соціально-економічних умов. І вже практично вичерпала себе.

Тепер, коли ситуація відчутно змінилася, створено певну основу, базу для подальших назрілих перетворень, коли напрацьовано й випробувано певний досвід, можна і треба переходити до нового етапу розвитку. Маючи при цьому на увазі: справа настільки складна, а завдання, наслідки та цілі настільки далекосяжні, що потрібні гранично точні, хірургічно вивірені рішення комплексного характеру. І якщо ми вважаємо себе відповідальними політиками, — а ми себе такими вважаємо, — то не повинні від них ухилятися або підходити до них не із загальнодержавною міркою.

По-новому вибудована й організована система влади повинна позбутися запрограмованої в ній конфліктності, забезпечити розвиток країни за цивілізованим і прогнозованим порядком, сталу й гарантовану життєдіяльність держави. Бо поки що складається враження, що наше життя та робота — і парламент тут не виняток — часто ґрунтуються на якихось примхах, випадкових і суб'єктивних чинниках. У результаті трясе, лихоманить не тільки владні структури, а й всю державу, суспільство.

Україні, народові треба дати спокій, відчуття стабільності й передбачуваності. А отже — можливість нормально жити і працювати.

Те, що політична реформа ініційована Президентом і у більшості своїх принципових положень близька до позицій та поглядів у Верховній Раді або й збігається з ними, вселяє надію на спільну роботу з її проведення. Як і на те, що саме такі точки дотику можуть ставати підґрунтям для порозуміння та консолідації у парламенті.

Друга особливість цієї сесії пов'язана з тим, що нам належить визначитися з місцем України у світі з урахуванням утверджуваної на міжнародній арені матриці переважно негативного її сприйняття.

Не будемо говорити про політичну упередженість, міфи та спекуляції. Усе це є. Але давайте чесно й відверто скажемо і про те, що багато в чому, якщо не головним чином, винні ми самі. Ми хочемо, щоб нас полюбили, щоб нам без кінця співчували за складну і трагічну долю. Невіру у власні сили компенсуємо постійним плачем, історично повторюваними і такими ж історично провальними спробами прихилити голову до когось, заручитися підтримкою десь, а не у власного народу. Внутрішні проблеми обов'язково виносимо за межі країни, обливаючи при цьому брудом одне одного і намагаючись довести зарубіжним партнерам, що всі негаразди України, все те, що ставлять їй на карб, лежать у площині «парламент і — або — Президент».

Ця тенденція зберігається і навіть посилюється, хоча щоразу підтверджує вже давно відому істину: цілячи у Президента, Верховну Раду чи уряд, неодмінно влучають, і дуже боляче, у державу, в український народ. Не кажу вже про наші добровільні напрошування на міжнародні санкції та різні моніторинги, про те, що подекоди члени офіційних делегацій наче змагаються у тому, хто дошкульніше скаже за кордоном про Україну. А що буде з розгортанням президентської кампанії?

Наївно сподіватися, що накладені санкції автоматично знімуться з України зі зміною влади. У великій політиці, міжнародних і міждержавних стосунках так не буває.

Захопившися дебатами навколо зовнішньополітичних орієнтирів та стратегічних ліній України, переважно в системі координат «Європа чи Росія», ми виснажилися, і, схоже, довизначалися до того, що втрачаємо інтерес до себе з боку і Європи, і Росії.

Проблеми політичної репутації України у світі потрібно розв'язувати в Україні і своїми власними силами. Тільки так можна гідно й упевнено почуватися на міжнародному просторі, де маємо реалізувати свої європейські та євроатлантичні устремління й амбіції, розширювати і поглиблювати співпрацю в рамках СНД, особливо стратегічне партнерство з Російською Федерацією, використовуючи, зокрема, головування України у Співдружності.

Цим я хочу, крім усього іншого, повторити не новий, але нестаріючий постулат про найтісніший взаємозв'язок і найпотужніший взаємний вплив між внутрішньою і зовнішньою політикою держави, пряму і безпосередню залежність її міжнародного авторитету та іміджу від внутрішньої ситуації, рівня демократії, стану справ у всіх сферах суспільного життя.

Треба зробити все, щоб третя сесія стала підтвердженням практичної євроінтеграційної налаштованості України та її парламенту. Наголошую: практичної, бо переважає риторика на цю тему.

Головне — прийняття відповідних законів, гармонізація національного законодавства з європейським. Тобто сесія має бути оптимально використана для поглиблення на законодавчому та практичному рівнях співпраці з ЄС та НАТО, для повного виконання зобов'язань перед Радою Європи.

Скажу більше: ми просто зобов'язані створити всі передумови для того, щоб поставити питання про зняття моніторингу з нашої держави. На відміну від деяких політиків, я вважаю, що Україна вже здатна обходитися без милиць.

Верховна Рада може і повинна використати форми і засоби, що є в її розпорядженні, для ліквідації або принаймні відчутного зменшення розходжень, якщо не розриву, в усвідомленні і сприйнятті українським суспільством цінностей, норм і стандартів світу, який у нас називають західним.

Про що йдеться?

Донедавна українському народові була притаманна цілісність світоглядних установок. Відкрившися світові, ми її деформували, якщо не зруйнували. Вийшло так, що європейські цінності не проникли достатньо в народ і не оволоділи його свідомістю, тоді як верхні прошарки суспільства засвоїли їх і зробили визначальними для себе.

Такі розбіжності меншою мірою стосуються економічної сфери, бо наші співгромадяни вже поставлені перед ринковими реаліями. А головна лінія вододілу, якщо хочете, роздвоєності пролягає переважно через моральні засади, спосіб життя, через стосунки між людьми.

Нам належить сприяти подоланню суспільної кризи, зняттю внутрішньої напруженості в суспільстві, яка уподібнює його до нерівномірно нагрітого скла, що врешті-решт дає тріщини.

Я вважаю це вирішальними передумовами реалізації курсу на входження в європейську спільноту. В цьому питання нашої історичної перспективи, нашої долі.

Тут аж просяться слова історика Ключевського з його праці «Західний вплив у Росії після Петра», які цілком можна застосувати і до сьогоднішньої України: «Західна культура для нас аж ніяк не є предметом вибору: вона нав'язується нам із силою фізичної доконечності. Це не світло, від якого можна сховатися, — це повітря, яким ми дихаємо, самі того не помічаючи. Але і в повітрі не все газ, і ним слід уміти дихати, відстежувати його хімічний склад і температуру,.. для того, щоб життя своє облаштувати краще, аніж воно протікає на Заході, — ось що від нас залежить, це — справа нашої волі та розуму».

Те, як ми облаштовуватимемо своє життя надалі, в якому напрямку рухатимемося, залежить від Верховної Ради. Від виконання нею головного з конституційних повноважень — визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики. Тож зробімо це хоча б протягом нинішньої сесії.

Третя її особливість лежить у площині взаємовідносин з виконавчою владою.

Через різні причини Україна була і залишається заручницею невизначеності цих стосунків, хоча не раз робилися спроби надати їм чіткішого, більш визначеного характеру, ввести в конструктивне русло — починаючи з Конституційної угоди.

Такі намагання — нехай незграбні, половинчасті, не в усьому виважені — розширити базу порозуміння та консенсусу у Верховній Раді, налагодити реальні діалог та співпрацю з Кабінетом Міністрів тривають і тепер. Але через відсутність належної правової основи, недостатню структурованість парламенту — що знову-таки актуалізує необхідність конституційної реформи —ми отримуємо лише результат на нетривалий час.

Останнім часом у цьому напрямі зроблено взаємні обнадійливі кроки. Головним і найбільш об'єктивним критерієм їх ефективності стануть розгляд і схвалення Програми діяльності Кабінету Міністрів, що слід зробити після щорічного Послання Президента України до Верховної Ради. Будемо сподіватися, що це стане добрим підґрунтям для дальшої спільної роботи.

Водночас нам належить, і чи не насамперед, взаємодію Верховної Ради з урядом убезпечити від впливу суб'єктивних чинників, які, по суті, її торпедують.

Якщо хтось із нас ще не усвідомив до кінця всю небезпеку подібних ігрищ, то скажу прямо: Верховна Рада буде або Верховною Радою, або нічим.

Переконаний, що на останній варіант ви не погодитеся. Верховна Рада буде Верховною Радою!

Подолання відірваності від життя, його реальних вимог, потреб та запитів вважаю четвертою особливістю сесії. Владі загалом, а парламенту зокрема й особливо, треба відійти від замкненості на собі, своїх специфічних суперечностях та інтересах. І позбутися нарешті ілюзій, ніби проблеми, що витають на Печерських пагорбах, — це проблеми всієї України, які хвилюють чи не кожного пересічного українця.

Принципово важливо, щоб до сесійної зали не були знову привнесені мітингові пристрасті, сплески і спалахи, які обіцяє нам уже найближче майбутнє. Тобто щоб партійні, корпоративні чи особисті проблеми та проблемочки не видавалися за загальнонародні думи й устремління. Давайте будемо займатися цим, так би мовити, у позаробочий час.

Політична компонента в діяльності парламенту не повинна переважати над законотворчою. Це природно і зрозуміло. Особливо якщо зважити на величезний обсяг роботи на третю сесію.

Уже на сьогодні вимальовується така цифра — майже 800 законопроектів.

Законодавче обличчя третьої сесії мають визначити Податковий кодекс та базові пенсійні закони, які ми зобов'язані врешті-решт прийняти. Гадаю, немає потреби доводити просто-таки пекучу потребу в їх ухваленні — про це було вичерпно сказано під час минулої виборчої кампанії. Тож треба реалізувати обіцянки й аванси.

Проблема номер один — якість законотворчості. Надто вже великий холостий хід у нашій роботі, це треба визнати.

З усіх законодавчих актів, прийнятих Верховною Радою України від самого першого її скликання, нових «повновагових» законів або ухвалених у новій редакції — лише 508. Досі керуємося дев'ятьма актами, ухваленими ще за Української РСР. Решта — поправки.

Як це є на практиці, можна судити з таких прикладів. Тільки протягом третього-четвертого скликань зміни до закону про податок на додану вартість вносили 71 раз, до закону про оподаткування прибутку підприємств — 65. А якщо взяти всю багатостраждальну долю усіх документів з часу прийняття, то на них уже, що називається, живого місця не залишилося.

Створюється враження, що дехто з керівників органів виконавчої влади починає свою діяльність на новому посту з намагань пристосовувати відповідне законодавство під себе. Перечитуючи закони, вони щоразу роблять якісь відкриття і несуть їх до Кабінету Міністрів, Верховної Ради. Звідки ж тоді візьметься час для виконання цих актів?

Хибуємо на це і ми, шановні колеги. У результаті виходить, що додаємо роботи Президентові, Кабінету Міністрів і, звісно, Верховній Раді.

Мова не про непотрібність, друговрядність змін та доповнень до чинного законодавства — життя не стоїть на місці і диктує свої корективи. Мова про те, що коефіцієнт корисної дії парламенту може і повинен бути значно вищим.

Висновок очевидний: усім суб'єктам законодавчої ініціативи, а головне, найбільшим постачальникам законопроектів — урядові і народним депутатам — слід істотно підвищити відповідальність за якість усього, з чим вони входять до парламенту. А комітетам Верховної Ради — за якість продукції, яку вони пропонують до розгляду.

Усе це має сконцентруватися в системі законотворчих робіт на 2003-й і наступні роки.

Шановні народні депутати!

Шановні гості!

Піднімати і загострювати цілу низку питань мене змушує і те, що Верховна Рада — найвищий представницький орган держави, який найбільш адекватно відображає суспільні настрої, — має найнижчий рейтинг.

Причин багато, але деякі з них лежать, як то кажуть, на поверхні.

Перша — незмінно негативне ставлення до Верховної Ради аж ніяк не рядових представників інших державних і політичних структур, які не перестають вправлятися в інвективах на її адресу, що потім охоче підхоплюється, тиражується і доноситься до суспільного загалу.

Друга — вогонь на ураження, якщо можна так висловитися, з нашого власного середовища, який ведеться декотрими депутатами.

Треба віддати належне: тонкощі парламентського життя, а надто «кухні», діючі тут пружини, механізми та «стимули» вони знають. Одначе міряють усе це на свій власний копил, своє власне бачення і світосприйняття, говорять і діють однобоко, упереджено і тенденційно. Відповідно Верховна Рада видається в очах людей, і не тільки в Україні, збіговиськом нероб, невігласів і корупціонерів.

І все це часто підноситься як хиби, що властиві їй іманентно, тобто внутрішньо, за самою природою, а тому практично нездоланні і невиліковні.

Це до питання про політику і мораль.

Ставлення, рівень довіри до Верховної Ради — то ставлення і рівень довіри до влади загалом, а зрештою і до держави.

Тим, хто прагне якомога нижче опустити цей показник, не варто аплодувати самим собі. Опускається передусім планка, «стеля» самих цих політиків — уже належно оцінених й уцінених.

Нарощуючи та примножуючи народну віру й довіру до Верховної Ради, ми можемо і повинні добитися, щоб вона відповідала кожному слову, духові й літері свого конституційного призначення та покликання.

Звичайно, це набагато важче і складніше, ніж перейти на нове парламентське літочислення. Завдання стоїть так: витворити нову лінію поведінки, співвідносну з сьогоднішніми реаліями і завтрашніми завданнями. Інакше кажучи, стати повнокровною і повноцінною гілкою влади.

Що для цього потрібно?

Відповідальність, і ще раз усвідомлена відповідальність — усіх і кожного з нас.

Професіоналізм і ще раз професіоналізм.

Консолідація та солідарність — людська і загальнонаціональна.

Ми любимо і шануємо своїх великих попередників, тож прислуховуймося до них. Скажімо, до таких слів Бориса Грінченка: «Ми до того не солідарні проміж себе, до того індивідуалістичні, що часом і найпростішого діла гуртом не можемо зробити...».

Екстраполюючи на нашу парламентську сучасність цей докір класика (а про нього колись казали, що він більше працював, ніж жив), дозволю собі додати хіба що одне.

Третя сесія має принести, окрім конкретних і вагомих, а ще краще — якісно нових — зрушень у законотворчій роботі, й докорінний перегляд кожним із нас свого ставлення до органу, куди нас делегував український народ і за який ми несемо всю повноту відповідальності.

Це може здатися надто високими словами, але парламент справді покликаний бути на вістрі утвердження ідеології реального й діяльного патріотизму, ідеології відкритого суспільства та прозорої економіки, безкомпромісної протидії корупції та клановості, ідеології чесності та порядності, ідеології належності України до європейської спільноти, цивілізованого співжиття з сусідами і стратегічними партнерами, ідеології любові до Батьківщини в сучасному глобалізованому світі.

Я хочу завершити виступ побажанням кожному з нас і всім разом — слідувати давній, простій і мудрій істині: любов до Вітчизни є дія ясного розуму.

Нехай ця любов завжди буде з нами, а розум ніколи нас не зраджує.

Дякую за увагу.

У НОМЕР

Три мільйони...

(Початок на 1-й стор.).

Проект передбачає проведення тренінгів і навчальних заходів для консультантів, керівників підприємств, викладачів навчальних закладів та студентів. Тематика навчальних програм охоплюватиме принципи та практику господарювання, що мають велике значення для успішної життєдіяльності підприємств в умовах ринкової економіки. Всім підприємствам та консалтинговим компаніям, зацікавленим взяти участь у проекті, пропонується відвідати веб-сторінку www. restructuringukraine. kiev. ua, де можна знайти всю інформацію про проект та форми-заявки на участь у ньому.

Сенсації не буде?

(Початок на 1-й стор.).

Утім, навряд чи вже в цьому можна очікувати сенсації — скасування санкцій. Рішення FATF залежатиме від позиції ключових учасників організації і, зокрема, США. Як повідомили в Мінекономіки, під час минулого засідання україно-американського комітету з питань економічного співробітництва сторони визначили заходи, які треба здійснити Україні. Коли будуть зрушення, Вашингтон пообіцяв зняти з України додаткові санкції, що їх рекомендувала FATF 20 грудня минулого року. Однак це зовсім не означатиме «виключення України з переліку некооперуючих країн на наступному пленарному засіданні FATF».

Напрям руху залежить від парламенту

Ранкове і денне засідання 4 лютого

(Початок на 1-й стор.).

На церемонії відкриття сесії були присутні Президент України Леонід Кучма, а також Прем'єр-міністр Віктор Янукович, керівники Конституційного та Верховного судів, Рахункової палати України, Генеральний прокурор, міністри, запрошені гості. Прозвучав Гімн України. Народні депутати вшанували хвилиною мовчання пам'ять загиблих американських астронавтів. Після цього Голова ВР оголосив хвилину мовчання за загиблими під час пожежі на шахті імені Дзержинського гірниками.

З парламентської трибуни склав присягу новопризначений член Конституційного суду Валерій Пшеничний.

Із промовою на сесії виступив Голова Верховної Ради Володимир Литвин, який окреслив складність і масштабність завдань, що повинна вирішити третя сесія.

На ранковому засіданні групі народних депутатів за заслуги перед українським народом було вручено Почесні Грамоти Верховної Ради та срібні пам'ятні медалі «10 років Незалежності України».

Після цього народні депутати перейшли до обговорення розкладу засідань та порядку денного третьої сесії Верховної Ради.

Анатолій КАРАСЬ,
Микола КОСИЙ.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Друга молодість заводу–ветерана

ВІТЧИЗНЯНИЙ СТИЛЬ

Нова технологічна лінія, яка складається із комплексу «піч-ковш» і машини безперервного лиття заготовок, стала до ладу в четвер на Єнакіївському металургійному заводі. За такою технологією давно працюють провідні сталеливарні підприємства світу. А для Єнакіївського заводу, який відзначив своє 105-річчя, модернізація символізує другу молодість. Підприємство твердо стоїть на ногах, забезпечує роботою кожного четвертого працездатного городянина і поповнює 70 відсотків міського бюджету та 60 відсотків платежів до Пенсійного фонду.

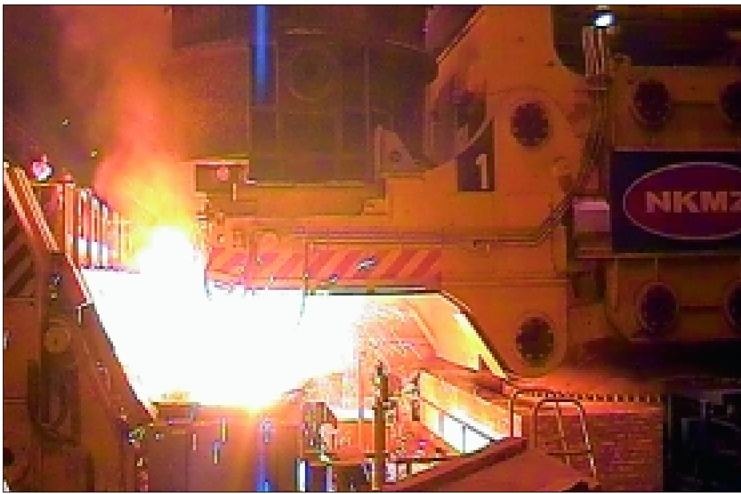

Фото автора.

Свого часу Єнакіївський металургійний став першим серед аналогічних заводів, акціонованих без участі держави. Контрольний пакет належить донецькій компанії «ДАНКО». Проект реконструкції заводу було розроблено з участю учених і практиків. Реалізація задуму коштувала 53 мільйони доларів, і переоснащення конвертерного цеху — лише перший етап масштабних планів. Нова технологічна лінія дасть можливість виробляти більш як мільйон тонн сталі на рік. Процес скоротиться у 8—10 разів, а якість металу підвищиться.

Прикметно, що в тендері на реконструкцію конвертерного цеху брали участь такі відомі в металургійному світі виробники, як «Міцубіші» (Японія), «Сіменс» (Німеччина), «Даніелі» (Італія), австрійські та російські компанії. Однак переможцем конкурсу став Новокраматорський машинобудівний завод (Донецька область). Адже саме сусіди запропонували комплексний, не обмежений часовими рамками, контракт поставки, монтажу, подальшого контролю, супроводу й удосконалення технологічної лінії.

У 2005 році на заводі планується запуск другої установки «піч-ковш» і другої машини безперервного лиття заготовок. Отже, буде ліквідовано цехи обжимний та підготовки составів, що дасть можливість істотно скоротити енерговитрати і сприятиме поліпшенню екологічної обстановки. За розрахунками, після повної реконструкції заводу обсяг шкідливих викидів знизиться у 2,2 разу.

Ліна КУЩ.

На точці замерзання

опинився житловий будинок, заселений сім`ями... правоохоронців

ФАСАДИ І ЗАДВІРКИ

Одразу скажу, що в отому бідолашному 160-квартирному будинку по вулиці Скворцова, 2, в Одесі поряд із працівниками МВС і СБУ ще мешкають військовослужбовці — прикордонники та представники ППО, а також сім`ї з ВАТ «Холдингова компанія «Краян». Споруджував будинок у складчину: між відомствами розподілили квартири відповідно до грошових внесків. Ті, хто їх одержав, ось уже півтора року клянуть долю, що так зле над ними позбиткувалася...

Камені спотикання в цьому будинку заклали ще тоді, коли приймали його в експлуатацію від генерального підрядника ТОВ «Будтехпостач». Ось переді мною копія документа, завіреного аж 15 круглими печатками й підписами відповідальних осіб — «Акт державної приймальної комісії про прийняття до експлуатації закінченого будівництвом об`єкта» від 30 серпня 2001 року. Чорним по білому написано: «10-поверховий 160-квартирний житловий будинок до експлуатації прийняти». 4 жовтня цей акт затверджено розпорядженням Малиновської райдержадміністрації Одеси.

Уже перші мешканці будинку виявили, однак, таку кількість найрізноманітніших недоробок, залишених будівельниками, що почали бити на сполох — писати листи в різні інстанції, передусім тим, хто будинок споруджував та приймав до експлуатації.

Оскільки ніхто ніяких заходів для усунення недоліків не вживав, то дійшли й до правоохоронних органів. Майже через рік, 23 серпня 2002 року, розпорядження Малиновської райдержадміністрації щодо затвердження акта держкомісії було опротестоване прокурором Малиновського району старшим радником юстиції Ф. Плачковим як неправочинне. Однак райдержадміністрація залишила той протест без задоволення.

Ляп-ляп на тяп-тяп

Обстоюючи справедливість, прокурор звертається із заявою до місцевого суду Малиновського району, роз'яснюючи, чому вищезгадане розпорядження незаконне і підлягає скасуванню в судовому порядку. Серед недоробок вказано, зокрема, такі: не здійснено випробувань холодного водопостачання і зробити це нема можливості, бо деякі стояки не діють; не випробувано й системи теплопостачання, не укомплектовані, хоча це й передбачено проектом, теплові вузли, на трубах теплопостачання й гарячого водопостачання нема теплоізоляції; електрифікацію будинку здійснено абияк, у багатьох місцях електропроводка не схована у стіни; не виконано низку сантехнічних робіт; сходові марші подекуди під загрозою руйнації, немає перил; не впорядковано навколишню територію, а стічні води відведено таким чином, що це загрожує будинку руйнацією...

«Перевіркою також встановлено, — цитуємо заяву прокурора, — що будинок не готовий до опалення в опалювальному сезоні, оскільки теплопостачання будинку підведено до котельні ВАТ «ХК «Краян», однак його адміністрація у своїх листах на ім`я голови правління ЖБК «Малиновський-14» та на ім`я голови Малиновської райдержадміністрації повідомила, що опалення будинку провадити неспроможна. Інші варіанти теплопостачання ні замовником, ні підрядником не передбачені...»

Тут доречно зауважити: за таких ось умов мешканці будинку вже прожили рік, перезимували. Добре ще, що була вона порівняно тепла, й обігрівання помешкань різними електроприладами врятувало людей від цілковитого замерзання: більшість відбулася «лише» простудними хворобами. Нині зима суворіша, вона несе більше страждань: температура у багатьох квартирах, де нерідко є малі діти, опускається до 4—5 градусів тепла. Коли додати, що будинок не підключено й до газопостачання через його бусімто недостатню заселеність, то неважко уявити відчай людей...

— Через те деякі квартири й не заселяються, — каже голова правління об`єднання співвласників багатоквартирного будинку «Власник» Світлана Чорна, — що в експерименті на виживання люди відмовляються брати участь.

(Закінчення на 6-й стор.).

ФОТОФАКТ

Після зимових свят почав працювати конвеєр закритого акціонерного товариства «Запорізький автомобілебудівний завод». За зміну тут виготовляють майже 180 автомобілів «Таврія», «Славута» і «Сенс».

Фото Бориса ДВОРНОГО (Укрінформ).

СИТУАЦІЯ

Без світла і води

За даними ВАТ «Миколаївобленерго», рівень сплати за електроенергію в Миколаєві становить лише 35%, по області — не більше 60%. Енергокомпанія готова вже зараз вжити непопулярних заходів до неплатників. Через великі борги міськводоканалу є загроза залишитися і без води.

Неплатежі за спожиту електроенергію призводять до тяжкого фінансового становища обленерго.

З огляду на гостроту проблеми в облдержадміністрації визнали ситуацію в Миколаєві небезпечною і запропонували виконавчому комітету Миколаївської міської ради зобов'язати керівників підприємств-боржників укласти договори з «Миколаївобленерго» про сплату боргів.

Олена ІВАШКО.

Уроки виживання Шкільного

Восьму зиму замерзає колишнє «секретне і режимне» кримське селище Шкільне. Родини нині безробітних військових спеціалістів забули, що таке гаряча вода і тепло в будинках відтоді, як тут розформували Центр контролю за космічним простором.

Колишнє керівництво не з`явилося сюди навіть тоді, коли доведені до відчаю жителі заявили про свою готовність перекрити одну з головних магістралей півострова — євпаторійську трасу. Старожили вважають, що їх зрадило і покинуло на крижані випробування рідне командування.

Як переконує влада, проблеми Шкільного можна вирішити, реанімувавши і підключивши до газу місцеву котельню, яку мали запустити ще минулорічної осені. Насправді тепло може з`явитися лише у школі. У будинках його не буде, бо тепло траса і внутрішні мережі, які вийшли з ладу понад 20 років тому, за словами жителів, не ремонтували жодного разу. Протягом тривалого часу єдине ледь тепле взимку приміщення тут — дитячий садочок. Та й то завдяки турботам батьків, які за власні кошти проклали до нього дві потужні труби. З усіх благ цивілізації в колишньому Центрі зосталося лише одне — електрика. Газ — балонний, холодна вода — п'ять годин на добу. Грітися всі калориферами, «намотуючи» на лічильники по 700 — 800 кіловат на місяць, з остраxом очікуючи, коли не витримає такого навантаження електромережа. З медичних закладів — лише один фельдшерський пункт. Єдиний в селищі телефон — в поштовому відділенні, яке працює до 16-ї години.

Роками влади різних рівнів перекладають одна на одну відповідальність за створення у Шкільному належних умов. На розпачливі звернення сімей офіцерів запасу, що становлять майже все місцеве населення і стали заручниками неуваги свого військового керівництва, яке кинуло людей на самовиживання, кримський прем`єр Сергій Куніцин зауважив, що хоча Шкільне не є об`єктом уряду автономії і навіть не Сімферопольського району й досі перебуває на балансі Національного космічного центру, уряд автономії перед новим роком разом з районною адміністрацією «скинулися» по 250 тисяч гривень і перерахували селищу півмільйона, зробивши все, щоб провести пусконалагоджувальні роботи і здати котельню до холодів. Та для того, щоб обігріти Шкільне, треба відремонтувати теплотрасу і системи теплопостачання в кожному з будинків. Це замкнуте коло знову довело людей до відчаю.

Дії військових начальників, які кинули селище напризволяще, глава кримського уряду назвав нехлюйством і повідомив, що туди командируються формування МНС. Вирішується й питання поселення там у наметах полковників-космонавтів, які допомогли б прокладати труби сім`ям своїх недавніх підлеглих.

Аналогічне рішення ухвалено і по селищу Приморське Кіровського району, якому теж три місяці тому уряд автономії виділив з бюджету 200 тисяч гривень на ремонт котла й опалювальних мереж. Але й досі через відсутність тепла уникають зустрічі із замерзаючими людьми селищний голова й адміністрація заводу «Море», на чиєму балансі перебуває частина «холодного» замерзаючого селища.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

РЕАЛІЇ

Невгамовний апетит сумлінню мовчати велить

Після закриття шахти в одному з міст області без роботи залишилися 500 гірників. Частина з них невдовзі працевлаштувалася на інших вугільних підприємствах, дехто поїхав на заробітки до Росії, а жінки вимушені займатися домашнім господарством. Роботи в рідному місті для них не було. Для розв'язання проблеми працевлаштування шахтарів державне підприємство «Укрвуглереструктуризація» вирішило надати 1 млн. 440 тис. грн. Головне — розумно ці гроші розподілити. Таким «розумником» виявився директор однієї з фабрик. Він запропонував чиновникам із Мінпаливенерго відкрити на базі свого підприємства цех з пошиття спецодягу.

Між фабрикою та компанією «Укрвуглереструктуризація» було укладено договір про спільну діяльність, згідно з яким фабрика зобов'язувалася знайти генерального підрядника і забезпечити проведення всіх необхідних робіт з реконструкції потужностей нового виробництва. Коваленку (прізвище змінено) видали генеральне доручення, термін чинності якого закінчувався у грудні 2001 року, а на відкритий ним банківський рахунок незабаром перерахували 1 млн. 438 тис. грн. Але щойно півторамільйонна сума надійшла на рахунок, Коваленко зник. Управління СБУ, яке зацікавилося реконструкцією фабрики за державний кошт, доклало великих зусиль, щоб розшукати директора. Винайдений ним механізм крадіжки державних грошей усе-таки знайшли і розкрили.

Щоб визначити генерального підрядника для проведення реконструкції, Коваленко мав провести тендер. Зрозуміло, що нічого цього директор зробити не спромігся. Розв'язав питання просто. Зателефонував одному своєму знайомому підприємцеві і запропонував: ти лише підпиши документи і перекажи гроші, куди скажу. На таких умовах взяв Коваленко і відповідальність за приймання виконаних робіт — головного інженера так званої фабрики. Так утрьох і «вершили» справи. Кошти регулярно переказували на адреси двох київських фірм за начебто виконувані ними роботи. Хитрував Коваленко і з придбанням техніки та потужностей для нового цеху. В документах зазначено одну суму, а насправді вона значно менша. Куди пішли гроші, невідомо досі.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

На жаль, це не перший випадок, коли надані на працевлаштування шахтарів державні гроші використовують не за призначенням. В іншому місті 26-річний бізнесмен, який вибив у Мінпаливенерго майже півмільйона гривень на працевлаштування колишніх гірників, також намагався прибрати чужі кошти до рук. Цех з виробництва дерев'яної тари на базі занедбаного профілакторію так і не було створено. І цьому великому комбінаторові доведеться відповідати перед законом.

Алла АНТИПОВА.

Служба працює, а зайнятися нічим

Торік у Дніпропетровській області служба зайнятості працевлаштувала кожного третього зареєстрованого безробітного. Майже 10 тисяч чоловік змогли підвищити кваліфікацію або набути нову професію на спеціальних курсах. Ще 12 тисяч чоловік було забезпечено тимчасовою роботою, а майже 2 тисячі розпочали приватний бізнес. Це дало підстави службі зайнятості населення заявити, що з безробіттям в регіоні зараз усе гаразд. У тому розумінні, що ситуація стабілізувалася, і центри працевлаштування допомагають людям настільки, наскільки спроможні. Отож роблять усе від них залежне.

Але як бути з тим, що на сьогодні в області лише офіційно зареєстровано понад 80 тисяч безробітних, а насправді їх набагато більше? На думку директора Дніпропетровського центру зайнятості Олександра Надтоки, проблема ця пов'язана, з одного боку, з самими безробітними, а з другого — і з роботодавцями. Це з ними не все гаразд.

Якість робочої сили, яка опинилася на узбіччі ринку праці, не завжди, мовляв, витримує критику. У роботодавців нині дуже високі вимоги до професійних навичок та ставлення найманих до службових обов'язків, а люди, що тривалий час не мали роботи, відвикли бути старанними й дисциплінованими. Мало не кожний четвертий працевлаштований зазнає фіаско в іспитовий строк і знову залишається без місця.

Хоч на підприємствах і в бізнесових структурах області дуже багато вакансій суто робітничих спеціальностей, — тих же токарів, слюсарів чи механіків, — вони місяцями не заповнюються, бо непривабливі для безробітних. Зарплата на рівні 160—250, навіть 300—350 гривень не задовольняє людей, а більше платити рядовим робітникам не бажають на кожному третьому підприємстві. Знецінено труд і «білих комірців». Серед бухгалтерів, наприклад, пропозиція на ринку праці значно перевищує попит — отже, прийнятних вакансій всім не вистачає.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

«Благословляв» на злочини

Корупціонера в майорських погонах викрили працівники Генеральної прокуратури України під час перевірки дотримання вимог чинного законодавства органами внутрішніх справ Сумської області. Ним виявився начальник Ковпаківського райвідділу міліції обласного центру.

Зокрема, виявлено факти підробки процесуальних документів у кримінальних справах, зловживання службовим становищем тощо. Так, лише в листопаді минулого року із порушеннями закрито 43 кримінальні справи, порушених за вчинення грабежів, розбійних нападів, крадіжок та інших злочинів. Завдяки оборудкам злочинці уникали правосуддя, а збитки, завдані потерпілим, не відшкодовувалися.

Владислав ЖМУРКОВ.

ПОЛІТИКА

Період великих маневрів

АНАЛІЗ. ПРОГНОЗ

Учора розпочала роботу третя сесія Верховної Ради України. З нею пов'язані не тільки певні надії наших співвітчизників на політичні та економічні реформи. Вона — своєрідний лакмусовий папірець в оцінці розстановки політичних сил і можливостей потенційних претендентів на найвищу посаду в державі. Власне, період роботи народних обранців на третій сесії — це період великих маневрів. І провладних партій, і опозиційних. Адже від того, як розвиватимуться події в сесійній залі, залежатиме й те, хто займе найвигіднішу позицію на старті президентських перегонів.

Спогади про майбутнє

Однак у вищого законодавчого органу передусім є кілька завдань, від виконання яких і залежатиме доля майбутніх кандидатів. Я не казатиму про податкову реформу, про яку вже стільки мовлено і написано. Про потреби вдосконалити законодавство, пов'язане з боротьбою проти «брудних» коштів, — інакше так і не вдасться вибратися із зачарованого кола запроваджених проти нашої держави санкцій, а це загрожує значними втратами. І не тільки, і навіть не так фінансовими, як черговими втратами ринків збуту вітчизняної продукції. Напевне, не варто нагадувати, що майже дві третини її поставляється на зовнішній ринок.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

Безумовно, головне завдання народних обранців —проведення політичної реформи. І хоч би що там казали наші політики про прозорість і відповідальність влади, пов'язуючи свої сподівання з іменами конкретних людей, переконаний: ми й надалі товктимемося в болоті добрих сподівань на «доброго царя». Адже відомо: «короля грає почет», по-перше. А, по-друге, без зміни політичної моделі «підкилимна» боротьба та інтриги за доступ до тіла верховного правителя триватиме до нескінченності. А електорат і надалі дивуватиметься: як же так, обіцяли одне, а на ділі отримали інше. І результат цей не залежатиме від того, яке прізвищеноситиме майбутній Президент країни.

Нинішня модель влади незалежно ні від кого відтворюватиме наявну бюрократичну систему і механізми збагачення, зокрема корупцію. Бо — і це найголовніше — нинішній Основний Закон дає змогу існувати «тіньовим» механізмам управління державою, економікою та фінансами. Окрім того, Конституція не передбачає солідарної відповідальності за результати діяльності і уряду, і народних обранців. Відтак у підсумку трикутник «Президент — Верховна Рада — Кабінет Міністрів» досить часто нагадує персонажів байки Леоніда Глібова «Лебідь, рак та щука».-

Не мають під собою підстав і розмови про те, що, мовляв, глава держави й досі не вніс на розгляд парламенту законопроект змін до Основного Закону держави. Механізм був запущений попереднім складом Верховної Ради, коли законодавці схвалили і направили на розгляд до Конституційного Суду законопроект, підготовлений народними обранцями Олександром Морозом, Анатолієм Матвієнком, Петром Симоненком та Сергієм Головатим. Можливо, когось із авторів цього законопроекту я не згадав, але суть не в цьому. Нагадаю: восени минулого року вища інстанція конституційного нагляду законопроект схвалила і повернула його парламентові.

Отже, ніхто, і Президент України Леонід Кучма, не заважає Верховній Раді врешті реалізувати задумане і внести зміни до Конституції. Потрібні лише бажання і політична воля, яка, складається враження, суперечить настрою і бажанню частини депутатського корпусу. Показовий приклад — позиція фракції «Наша Україна», яка хоче реформувати модель влади за власним сценарієм. Якщо законопроект змін, пропонований «нашоукраїнцями», буде проголосований у першому читанні, то все одно він ще повинен пройти чистилище Конституційного Суду. А це означає відкладення політичної реформи на невизначений термін.

Отож, якою буде третя сесія — продуктивною чи малорезультативною — видно уже з порядку денного, затвердженого у сесійній залі.

Прокрустове ложе

Чи не найскладніша ситуація нині в уряду. З одного боку, Кабінет Міністрів повинен знайти фінансові резерви для забезпечення реалізації закону про підвищення мінімальної зарплати, особливо з 1 липня до 237 гривень. З другого — шукати шляхи для скасування запроваджених з ініціативи FATF санкцій низкою країн світу, бо інакше скоротяться — і значно — валютні надходження до країни. Завдання ускладнюється ще й тим, що у цьому році настає пік виплат із зовнішніх заборгованостей. Щоправда, Національний банк України зумів поповнити золотовалютні запаси країни. Однак стабільність гривні, а відтак і рівень інфляції залежатимуть від сконсолідованих кроків урядовців й законодавців.

Тобто про майбутнє Кабінету Міністрів, і прем'єра Віктора Януковича зокрема, можна буде вести мову тільки після того, як найвищий законодавчий орган країни затвердить урядову програму діяльності і таким чином дасть на рік індульгенцію виконавчій гілці влади. Проте сьогодні більшість аналітиків налаштована у своїх прогнозах стосовно уряду доволі песимістично. По-перше, майже всі звернули увагу на заяву лідера фракції СДПУ(о) Леоніда Кравчука про те, що більшість, яка і сформувала нинішній склад Кабінету Міністрів, де-юре існує, а де-факто припинила своє існування. По-друге, нині йде формування коаліційної групи, яка і триматиме «блокуючий пакет акцій» у Верховній Раді. По-третє, тривають суперечності між «нашими українцями» і «донецькими». Чого варта лише скупка акцій пивзаводу «Оболонь» на користь «Сармату» і судова тяжба з цього приводу.

А тому, схоже, основним гравцям на політичній арені вигідно тримати уряд у підвішеному стані, підготувавши для нього своєрідне прокрустове ложе. Особливо з огляду на майбутні президентські вибори. Тим паче (і це ні для кого не секрет) що посада Прем'єр-міністра — найвигідніший стартовий майданчик у майбутніх перегонах. Оскільки нині керівник уряду і зосереджує в своїх руках так званий «адміністративний ресурс», який грає не останню скрипку під час виборів. Чи то парламентських, чи то президентських. Саме тому так представники блоку «Наша Україна» під час спікеріади прагнули добитися прем'єрського крісла для свого лідера.

Ворог мого ворога...

Не дивно, що наприкінці минулого року в парламентських стінах і виникла кризова ситуація, подолати яку вдалося лише ціною фактичного розвалу «дев'ятки», коли представники групи «Європейський вибір» підтримали постанову про скасування результатів голосування з перерозподілу керівних посад у парламентських комітетах.

Водночас варто визнати вдалим хід опозиції, яка запустила механізм чуток про те, що об'єднані соціал-демократи збирають підписи за відставку з посади Голови Верховної Ради України Володимира Литвина. Адже відомо: ворог мого ворога — мій друг. Цікаво, що один з ідеологів блоку «Наша Україна» Микола Томенко навіть не приховував причетність опозиції до сценарію, який розігрався у грудні під час парламентської кризи. Зокрема, в інтерв'ю газеті «Сегодня» він підкреслив, що опозиція давно пропонувала створити у ВР два центри тяжіння — навколо Голови парламенту Володимира Литвина і Прем'єр-міністра Віктора Януковича. І таким чином позбавити можливості впливу на депутатський корпус адміністрації Президента України.

Тобто можна констатувати: передвиборні маневри різних політичних сил, зорієнтованих на свої майбутніх кандидатів, триватимуть упродовж третьої сесії. А тому сьогодні робити прогнози стосовно законодавчих звершень нинішніх парламентаріїв неймовірно важко. У кожного політика і їхніх команд своє бачення політичних процесів, свої інтереси, які не завжди збігаються з інтересами виборців. А тому їхня поведінка буде підпорядкована своїй внутрішній логіці.

Тим більше, якщо проаналізувати політичну ситуацію незаангажовано, то можна дійти дещо парадоксального висновку — президентська гонка уже в розпалі.

Хоча про переможця судити рано. Програти може лише народ, країна, якщо й надалі політики думатимуть лише за власне майбутнє і за свої посади. І тоді всі великі маневри будуть марні. Біля розбитого корита можуть опинитися і переможці, і ті, хто у цій гонці програє.

Володимир КОРОЛЮК.

400 метрів, з яких починається Батьківщина

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Для мешканців віддаленого села Шрамківка, що в Драбівському районі Черкаської області, Батьківщина на них закінчувалася. Поки у справу не втрутився депутат...

80-річний місток через річку Чумгак віджив своє ще чотири роки тому. Аварійний об'єкт турбував багатьох: обласне керівництво, районних чиновників. Та найбільше — самих селян. Це була основна транспортна артерія, що зв'язувала населений пункт і з райцентром, і з полтавською трасою, і просто лівобережну та правобережну частини села. Збудований, так би мовити, ще на зорі радянської влади, міст руйнувався буквально на очах: ферми прогнили, покриття попровалювалося, їздити і навіть ходити по ньому стало небезпечно. Справді, на відрізку дороги в 400 метрів, куди входив міст та гребля через річку, для багатьох шрамківчан Батьківщина закінчувалася.

Як повідомив «Голос України» заступник начальника автомобільних доріг Черкаської області Микола Алілуйко, фінансування й початок ремонтних робіт у червні 2002 року стали можливими лише після втручання народного депутата України Богдана Губського. За кілька місяців до того рух через міст було просто заблоковано — щоб не трапилося лиха, транспорт пустили в об'їзд путівцями.

Нещодавно міст запрацював. За словами голови Драбівської райдержадміністрації Олексія Головка, без допомоги Богдана Губського, який своїми пріоритетами роботи в окрузі обрав облаштування доріг та газифікацію сіл, справа не зрушила б з місця. Замість старого збудовано новий мостовий перехід, а води норовливого Чумгака пущено через надійну трубу, яку замовили аж у Польщі. Освоєно понад 415 тис. грн. З настанням тепла буде проведено останній етап — асфальтування переходу, і на цьому справу завершать. «Дасть Бог, Богдан Володимирович ще й сільський цукрозавод допоможе запустити, — обмінювалися думками люди 22 січня цього року, прийшовши на відкриття моста. — Він слів на вітер не кидає».

Справді, не кидає. Торік у вересні в місті Золотоноші сталася аварія на насосній станції каналізаційного колектора. Аерофільтри забилися піском, очисні споруди міста (шість відстійників) цілком зупинилися. Хоч як не крути носом від запахів, але певною мірою тут теж, так би мовити, починається Батьківщина. Починається і закінчується — надто коли немає грошей, коли люди втрачають надію виправити ситуацію, коли опускаються руки і зникає бажання боротися.

За ініціативи народного депутата на ліквідацію наслідків аварії було залучено 200 тис. грн. з обласного бюджету, 30 тис. грн. — з місцевого та 300 тис. грн. — з резервного фонду Кабміну. Під час робочої поїздки минулого тижня в округ, детально оглянувши виконану роботу (на сьогодні стали до ладу три з шести відстійників), депутат зажадав уточнення повної суми фінансування, яке забезпечить цілковиту реконструкцію «вибухонебезпечного» об'єкта. Головний інженер ВАТ «Веста» Олександр Кагроманов, заступник директора будівельної організації, яка веде тут роботи, ВАТ «ПМК-216» Леонід Гриненко і мер Золотоноші Віктор Бобровський зійшлися на думці, що для завершення комплексу робіт потрібно ще освоїти 2 млн. грн. на очисних та 1,5 млн. грн. на насосній станції.

Звісно, бути депутатом-«теоретиком», займатися чистою «законотворчістю», позувати перед телекамерами в кулуарах Верховної Ради і далі столиці носа не показувати — набагато простіше, аніж займатися іржавими мостами, прогнилими колекторами і рештою неприємних, але життєво необхідних для населення речей. Утім Богдан Губський, виступаючи того самого 22 січня перед учнями Мартинівської школи (уже в Канівському районі), прозвітував виборцям, що цими днями зареєстрував для розгляду в парламенті три закони: про поновлення сільським лікарням та ФАПам державного фінансування (за чиїмось необдуманим рішенням два роки тому вони були переведені на злиденний пайок сільських рад і стали поступово закриватися), про внесення змін до Земельного кодексу, який під час паювання землі обділяє такі категорії сільського населення, як працівники освіти, медицини та культури, резервуючи їм (замість права на приватну власність) лише право на оренду землі, про одноразові грошові виплати при народженні дитини: нині вони становлять 200 грн. (депутат вважає, що вони мають становити 684 грн.). Ці та інші чинники мають забезпечити, зрештою, зупинку спаду народжуваності в Україні, яку інакше як катастрофічною не назвеш. Офіційна статистика свідчить, що до 2025 року населення нашої країни зменшиться принаймні до 40 млн. осіб!

Ці закони Богдан Губський буде відстоювати не самотужки, а разом зі своєю фракцією «Народовладдя» і тисячами своїх виборців з 196 виборчого округу, що на Черкащині. В тому числі і з батьками тієї малечі з дитячого садка села Таганчі (Канівський район), яким він привіз минулої середи в дарунок так необхідні їм абетки та іграшки.

...Дітлахи раділи, метушилися, розглядали навперебій іграшки, гортали абетки. Якесь дівча взяло абетку до рук і стало читати по складах:

— Бать-ків-щи-на...

Цілком можливо, що для таганчанської малечі Батьківщина починається з ось цієї книжки, з обіцянки «дядечка депутата» привезти весною, коли тут святкуватимуть 30-річчя дитсадка, великого кольорового телевізора і тепле покриття на підлогу.

І так важливо, щоб Батьківщина для цих дітей на цьому не закінчилася. Щоб тато з мамою отримали зарплату. Щоб Батьківщина була такою ж щасливою і багатою, як на малюнку в абетці.

Євген БРУСЛИНОВСЬКИЙ.
Черкаська область.

На знімку: Богдан Губський дарує маленьким мешканцям дитсадка села Таганчі Канівського району абетки.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

САМОВРЯДУВАННЯ

Триста грамів на добу

У рамках програми боротьби з бідністю депутати Херсонської міськради схвалили програму «Муніципальний хліб», котра передбачає забезпечення малоімущих верств населення хлібом за пільговими цінами. За собівартості 1 грн. 30 коп. за кілограм хліб коштуватиме для них 1 грн. На покриття різниці в бюджеті-2003 передбачено 425 тис. грн. Норма хліба на одного «їдця» становитиме 300 грамів на добу.

Тим часом «Муніципальний хліб» критикують окремі депутати та засоби масової інформації. На їхню думку, і в цій благородній справі «стирчать вуха» власних інтересів чиновників. Незручним визнається те, що пенсіонер чи інвалід не зможе купити дешевий хліб там, де йому зручно, а змушений буде послуговуватися лише визначеними торговими точками. На всіх пільгових споживачів плановано виготовити спеціальні електронні картки суто індивідуального призначення — щоб ніхто «лівий» не скористався пільгою. А для цього необхідно буде комп'ютеризувати всю мережу кіосків.

Отож на електроніку з бюджету буде виділено ще 100 тисяч гривень. Чи не краще обійтися звичайними паперовими талонами, а на зекономлені гроші розширити коло пільговиків? — запитують деякі депутати, а з ними й журналісти. Пропонують додати кілька належних бюджетних гривень до пенсії — і людина сама купить хліб, де їй зручніше.

Скоріше, припускають опоненти, комусь саме те й потрібно: «перекачати» 100 тисяч грн. бюджетних коштів до певної структури, що торгує комп'ютерами та їх монтажем.

Алла БРУСИЛОВА.
Херсон.

Країна, де ніколи нічого не відбувається

СВІТ НАВКОЛО НАС

2. Не міста роблять дороги, а дороги роблять міста

Так писав відомий румунський історик Ніколає Іорга. І приклад того наступний пункт знайомства — місто Ясси, що розрослося на важливому перетині торговельних шляхів на північному сході Румунії. Крім того, Ясси, як величний Рим і не менш величний рідний Київ, розкинувся на семи пагорбах, верхівки яких прикрашають стародавні собори, монастирі та церкви.

Перше...

Отже, це було перше румунське місто, де нас не розуміли. Після Сучави, що порідналася з українцями, скарбниця національної культури і цитадель просвіти зустріла цілковитим нерозумінням братерської мови (хоча за радянських часів російську, наприклад, вивчали в школах).

Та з допомогою подружчиного раритетного розмовника (1957 року випуску) відбулося досить своєрідне спілкування з адміністратором готелю. Оскільки говорити румунською я ще не навчилася, довелося шукати потрібні фрази і делікатно тикати пальцем, пропонуючи їх прочитати бідолашному адміністраторові. При цьому холоднокровно демонструвати нерозуміння, коли він намагався жахливою сумішшю румунської, англійської і польської переконати, що є тільки номери «люкс» за шаленою ціною. Врешті-решт спітнілий працівник готелю здався і люб'язно запропонував нормальний номер за нормальну ціну.

Уранці в ресторані вперше не знали, що поїсти (сніданок входив у вартість). Треба було лише вибрати щось на певну суму. В меню знайшли тільки два знайомі слова — «омлета» і «салата», але грошей після замовлення залишилася ще половина. Довелося на решту брати усяку всячину на кшталт чіпсів, лимонаду тощо. Тому передусім вивчила напам'ять усе меню з розмовника (треба віддати належне упорядникам — воно було найдетальнішим, аж до «мізків у сухарях») і числа, причому румунські леї обчислюються, як наші постперебудовні купони — у сотнях тисяч (1 дол. ≈ 33 000 лей).

Нині це найкрасивіше місто відвідує мало туристів. А в багатовіковій історії Румунії Ясси посідали перше місце.

1640 року при ясському монастирі Трьох Святителів було відкрито першу в країні Слов'яно-греко-латинську академію. До цього нащадки боярського роду і багатих городян здобували освіту за кордоном.

А прикметна академія тим, що в її організації взяв участь київський митрополит Петро Могила. Він послав до Ясс колишнього ректора Києво-Могилянської академії (!) Софронія Почацького і чотирьох учителів, які запровадили викладання за зразком київської академії — двома мовами — слов'янською та латинню. Згодом було введено викладання також грецькою.

Ще одна важлива подія в культурному житті князівства — відкриття Василем Лупу в 1641 році першої друкарні, тут-таки, при монастирі Трьох Святителів — також не обійшлася без допомоги України. Обладнання та матеріали в основному було доставлено з Києва і Львова.

Сама церква Трьох Святителів (XVII ст.) вражає красою та незвичністю. Вона унікальна завдяки зовнішньому оздобленню, яке утворює немовби мереживо по всій поверхні стін.

У Яссах 1829 року почала виходити перша румунська газета «Альбіна». А також, що було дуже доречно, в 1860 році тут відкрився перший у Румунії університет. Адже на той час вона була однією з наймалограмотніших країн Європи — неграмотні становили 80 відсотків населення!

Перш ніж розпрощатися з першим культурним центром і другою столицею (з XVII століття), обов'язково треба відвідати величний, велетенський за своїми розмірами, один з найкращих у всій Румунії палац — нинішній Палац культури, в якому розміщено кілька музеїв, зокрема — давніх звукозаписувальних апаратів. Він захоплює широтою розмаху, витонченістю архітектури та змушує ще і ще згадувати його, дивлячись на сіру стрічку дороги, що несе далі, назустріч Південним Карпатам.

Навіть краще за токайське

Але спочатку завдяки моїм «видатним» штурманівським здібностям ми трохи відхилилися від визначеного курсу. Занесло нас до маленького містечка Котнар. Але як вдало занесло! З'ясувалося, не позначений на нинішній карті Європи населений пункт до кінця XVI століття став другим після столиці містом Молдовського князівства. І чому б ви думали?

Аж ніяк не тому, що Деспот Воєвода заснував тут латинський коледж. Усе набагато простіше — у Котнар росте унікальна виноградна лоза, з якої великі майстри виготовляли вина, що мали шалений успіх.

Наприклад, російський цар Петро Великий був переконаним шанувальником котнарського вина. Відомі експерти розцінювали цей діонісів напій як найблагородніше і найсухіше з європейських вин, а деякі його різновиди — навіть кращі, ніж токайське або іспанська малага!

■ ■ ■

У Румунії Карпати за формою нагадують величезний атол — Трансильванське плато зусібіч тісно оточують гори. І лише в трьох (!) місцях річкові долини прорізують їх, забезпечуючи виходи на рівнинні частини країни.

■

Тепер тут усе це можна скуштувати в маленьких затишних погрібках-кафе, а також придбати котнарське вино різних видів, що досі випускається донині діючим заводом. А найкраще і незабутнє — напівсолодке «Граса де Котнар» — кольору липового меду вишукане вино з тонким ароматом, м'яке і ненав'язливе.

...Отож головне — вдало помилитися. Ми скуштували знамените вино просто в нього вдома — в Котнар.

Трансильванські Альпи

Так називають тут Південні Карпати. І є чого. По-перше, часто трапляються зубчасті піки, сліди давніх зледенінь. У найвищих місцях верхівки гір рвані, немов надкушені велетенським звіром.

У Румунії Карпати за формою нагадують величезний атол — Трансильванське плато зусібіч тісно оточують гори. І лише в трьох (!) місцях річкові долини прорізують їх, забезпечуючи виходи на рівнинні частини країни.

Тут багато гірських курортів, які, до речі, мають вельми респектабельний вигляд. Розвалених, недоглянутих готелів майже немає. І приватні будинки охайні, з високими черепичними дахами — майже кожен з них — міні-готель. Основний контингент туристів — німці, австрійці, поляки. Ціни на гірських курортах вищі, аніж деінде по країні, проте досить прийнятні. Багато хто подорожує в горах з наметами.

Фото автора.

Брашов. Ласкаво просимо

Найвідоміше і найбільше гірське курортне місто зустріло негостинною зливою. Та ще й у готелях суспіль немає місць (а підніматися в гори за такої погоди нереально).

Треба віддати належне чуйності таксистів. Один з них насилу, ламаною англійською, пояснив нам, зневіреним після невдалих пошуків, що краще шукати приватний готель, бо, по-перше, там частіше є місця, по-друге, не так дорого, по-третє, затишніше і чистіше. Розповів, куди їхати. Але на цьому чудесне ставлення до братського народу не закінчилося. Відвізши клієнта до місця призначення, наздогнав нас, провів до одного, другого готелю (місць немає), у третьому (були місця) допоміг порозумітися з господарями. В результаті збентежено погодився взяти на знак вдячності пляшку українського пива.

На моє останнє запитання, чи не небезпечно їхати високо в гори пізно ввечері, розсміявся і відповів: «Можете не турбуватися, це вам не Болгарія», і вже знайоме: «У нас тут ніколи нічого не відбувається».

Наступного дня ми піднялися з Брашова на гору. Дорогою потрапили у велику хмару, яка, зачепившись за гостроверхі ялини, вляглася на один з високогірних готелів. Неможливо було не вийти з машини, щоб відчути цей досить дивний стан. Навкруги раптом стає нічого не видно, огортає легкий напівморок, незважаючи на час — друга година дня. Нерухоме, густе й непрозоре, як вата, повітря просто заштовхується до носа і рота, а волога насичує одяг. Температура градусів на десять нижча, ніж біля підніжжя. Зустрічну машину з увімкненими фарами стає видно, лише коли вона практично порівняється з нами. Отож виїжджають усі з хмари тихо й обережно, неначе боючись її сполохати.

З гори Тимка, з тисячометрової висоти, відкрився захоплюючий краєвид. Біля самого підніжжя туляться один до одного старовинні середньовічні будинки, вежі та зубчасті стіни «верхньої» (старої) частини міста. Де дуже виділяється Чорна церква. А на рівнині — «нижня» (сучасна) частина.

Місцева саксонська церква почала називатися Чорною після підпалу Брашова в 1689 році Габсбургами.

Зустріч із земляками

Ми, затамувавши подих, спостерігали небачених розмірів дві райдуги — одна під одною. Вони підібрали під себе увесь Брашов, пронизали хмари і сягнули верхівками, як сказала дочка, до самого неба.

І ось цієї миті душевної гармонії і сплеску піднесених почуттів почули радісний лемент «Україна! Україна!». Ми не менш радісно обернулися, бо досі за весь час перебування в Румунії не бачили жодного українця. Радість змінила легка паніка, коли нас мало не збили з ніг натхненні... китайці.

Як з'ясувалося, вони також «Україна, Київ», за номерами нашої машини впізнали земляків. Загалом, і ми були задоволені. Сльози радості нас не душили, зате можна було порозмовляти і дещо дізнатися про країну, бо друзі земляків (і їхні брати по історичній батьківщині) були «румуни».

Отож удосталь поспілкувавшись і сфотографувавшись на тлі натурального прототипу київської Арки дружби народів, вирушили далі.

Здивувало: незрозуміло, з якою метою поставлені на самому краю провалля на згаданому оглядовому майданчику лавочки. Спинки встановлено так, що сідати треба обличчям до панорами, яка відкривається, а для ніг місця вже немає — вони висять над цим тисячометровим проваллям.

Марічка КОРМУШКІНА.

На знімку: церква Трьох Святителів.

Фото автора.

(Далі буде).

(Продовження. Початок у №21).

АКТУАЛЬНО

■ Презентації

Рік Росії почався і в Одесі

В Одеському російському драмтеатрі імені Іванова відбулася урочиста презентація Року Росії в Україні. Одеська область давно й досить плідно співпрацює з багатьма регіонами Російської Федерації, має відповідні угоди з Москвою, Санкт-Петербургом, Ростовською областю, Карелією. Десятки заходів, що їх буде проведено нинішнього року, безперечно, сприятимуть розширенню і зміцненню двосторонніх ділових та культурно-освітніх контактів, наголошувалося на презентації.

Уже 7—8 лютого в Одесі буде проведено перший етап Україно-російського ділового форуму, під час якого розглядатимуть перспективи співробітництва в агропромисловому комплексі, торгівлі харчовими продуктами. Його учасники зможуть відвідати виставки «Вино і виноробство», «Алкоголь і тютюн», «Мій ресторан», що їх буде розгорнуто у виставковому комплексі морвокзалу. Другий етап форуму намічено на вересень.

Серед конкретних практичних кроків — подальше розширення участі російських компаній у розвитку ВЕЗ у Ренійському порту на Дунаї, у спорудженні парогазової електростанції під Ізмаїлом, у прокладанні нового газопроводу від Ананьєва до країн Балканського півострова. В Одесі створюється виробництво з випуску автопричепів, де партнерами є російські підприємства, а в Підмосков'ї споруджується завод з переробки зношених гумових коліс, де використано розробки одеських науковців.

Цикл зустрічей одеситів із представниками російської культури започаткували актори Театру сатири на чолі з Олександром Ширвіндтом. Цей театр покаже в Одесі виставу «Андрюша», присвячену 60-річчю від дня народження Андрія Миронова. Після цього спектакль побачать у Києві, Дніпропетровську, Харкові. Одесити очікують на зустрічі і з акторами Московського театру імені Чкалова, театру під керівництвом Олега Табакова, санкт-петербурзького театру «Народний дім», інших творчих колективів.

Георгій ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ.

■ Відлуння трагедії

«Норд-Ост» і фентаніл

Поки московські суди вирішують, хто має платити компенсації загиблим та потерпілим у трагедії на Дубровці, у Латвії та Литві виявлено сліди виробництва смертельного наркотику — фентанілу. Саме цю речовину, можливо, було застосовано під час звільнення заручників «Норд-Осту».

Коли вірити чуткам, ще 1994 року ампули з ним виробляли в Литві. Журналісти газети «Lietuvos rytas» установили, що в 1970—1987 рр. десятки мільйонів мілілітрових ампул з фентанілом випустив каунаський завод «Sanotas». Препарат, що практично миттєво знімає біль у разі шоку, став особливо затребуваний під час війни в Афганістані: до десяти мільйонів ампул на рік. Попри всі суворі заходи, з «Sanotas» препарат потрапляв на чорний ринок наркотиків і сіяв смерть. Можливо, тому, що Прибалтика стала ненадійна, наприкінці 1987 р. виробництво передали на заводи чи то в Сибіру, чи то в Середній Азії. За законами детективного жанру в цій історії не може бути цілковитої ясності.

Фото АП.

Однак уже в незалежній Литві спромоглися відновити розфасування фентанілу в ампули і 1994 р. випустити 100 тисяч ампул. А саме виробництво цього препарату було налагоджено в сусідній Латвії.

А винайшли фентаніл у Бельгії, в Інституті оргсинтезу АН Латвійської РСР розробили технологію його промислового виробництва. І запатентували в Бельгії, Японії, США.

— Господи, як я не хочу прославитися у зв'язку з «Норд-Остом»! — такими словами зустрів журналістів доктор хімії, колишній співробітник лабораторії лікарських речовин цього інституту Едвардс Лавриновічс.

Робота над фентанілом забрала 15 років його життя. Небезпека цього препарату, в 700 разів сильнішого за морфін, полягає в тому, що інтервал між лікарською і смертельною дозами дуже малий. І все-таки, за словами Е. Лавриновічса, це звичайний препарат, який застосовують у медицині (напевно, і в Москві), і не варто сприймати його як «хімічну бомбу».

Колишній головний анестезіолог Латвійської РСР, колишній міністр закордонних справ, нині посол Латвії при ЄС Георгс Андреєвс каже: «Коли я почув, що на Дубровці застосовували фентаніл, я був дуже здивований: ніколи не чув, щоб рідкий фентаніл можна було використовувати у вигляді газу, тільки у вигляді ін'єкцій!»

На що Е. Лавриновічс парирує: «Важко сказати, що могли вигадати військові медики, ну, приміром, як аерозоль — чому б і ні?» До того ж: «Аж ніяк не обов'язково, що на «Норд-Ості» було використано саме фентаніл, хоча і це виключити не можна. Подібних до нього препаратів у СРСР було кілька. Здається, в Казахстані їх робили «за іншою хімією», хоча офіційно про це ніхто не говорив».

Володимир СТРОЙ.

ФОТОФАКТ

Мавпочка щойно «прийняла ванну» в гарячому джерелі. Керівництво японського Парку мавп, в якому мешкають 300 тварин, запевняє: це єдине місце на землі, де мавпи можуть так розкошувати.

Фото Рейтер.

Той випадок, коли не хочеться в Париж

РЕПЛІКА

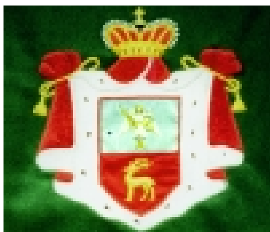
Навряд чи можна було позаздрити минулої неділі пасажирам рейсу 402 Франкфурт—Київ авіакомпанії «Міжнародні авіалінії України». Прибувши в аеропорт, вони дізналися, що летять не прямо на Батьківщину, а в цілком протилежному напрямку — до Парижа.

Туди лайнер мав довезти пасажирів іншого рейсу МАУ, Київ—Париж, і, відповідно, забрати пасажирів рейсу Париж—Київ. Одне слово, об'єднали два рейси. У результаті пасажири, котрі летіли з Франкфурта, прибули до Києва на чотири години пізніше, ніж мали, «парижани» — приблизно на три години. Звісно, гарного настрою це нікому не додало, було поламано багато планів. Серед тих, кому не пощастило, — відомий спортсмен, радник Прем'єр-міністра України Сергій Бубка, а також представник України при Європейському союзі Роман Шпек.

Чому трапляється таке в провідній українській авіакомпанії, яка зазвичай вирізняється високою якістю обслуговування? На це запитання «ГУ» відповів віце-президент МАУ з питань обслуговування Михайло СЕНЧУК:

— Річ у тім, що 17 грудня ми чекали надходження додаткового «Боїнга», під який і було зроблено розклад. Проте коли наші фахівці поїхали його приймати, то з'ясували деякі моменти, без усунення яких брати машину не можна було. Тому поставка, на жаль, затрималася, відповідно поламалася й уся ротація літаків. І щоб не затримувати надовго пасажирів (тобто щоб вони не чекали, доки, наприклад, літак здійснить рейс Київ—Франкфурт—Київ і після цього полетить до Парижа), було прийнято рішення про об'єднання — частина маршрутів це дозволяє. Часом відправляємо пасажирів іншим рейсом. Повірте, для нас це також великий «головний біль». Ми, звісно, розуміємо, що все це створює певні незручності пасажирам, і пропонуємо компенсацію — підвищення в класі обслуговування під час наступного польоту. Торік ми мали резервний літак і відпрацювали рік без об'єднань. Тепер вийшла затримка з поставкою такого, про неї я згадував. Проте навесні ми очікуємо ще на одного літака. І сподіватимемося, що в подальшому об'єднань рейсів удасться уникнути.

Князь Лобанов–Ростовський: «Дарувати цікавіше, аніж красти!»

Перед новим роком до Києва з Лондона, вже вкотре за останні тридцять років, приїздив князь Микита Дмитрович Лобанов-Ростовський.
Промовте не кваплячись цей титул, ім'я і прізвище. Вийде довгенько, і це допоможе вам уявити, що зріст князя такий само показний, як і прізвище, а його захоплива біографія ще довша. З ним важко розмовляти про щось одне. Тим паче що князь тільки-но повернувся з київських музеїв, був весело збуджений і жартував про всюдисущих кадебістів. Либонь, чимало вони його свого часу повеселили! Узяв сигару: «Двічі на день підтримую режим Фіделя Кастро!», запалив і заговорив уже серйозно.

— У мене три головні інтереси в Україні. Перші два: створення Музею приватних колекцій і Національної портретної галереї. Я був з візитом у пана Мельника, директора вашого Національного художнього музею. Він хоче подвоїти свої площі, отам і можна було б започаткувати ці два музеї. На щастя, пан Мельник підтримує мою ідею. Але для цього потрібне урядове рішення. Коштів жодних не треба, лише цей документ.

Для чого такі музеї Україні? Почнемо з Національної портретної галереї. Коли нація в пошуку самоусвідомлення, важливо мати місце, де самосвідомість наочно втілена у портретах, скульптурах, фотографіях усіх тих людей, котрі створювали країну. Ваша історія дуже багата на таких. Тут можуть бути князі, комуністи, кати, злодії, гетьмани, поети, бандерівці, та хто завгодно! До того ж тут ані героїв, ані злочинців ані звеличують, ані засуджують — то не справа Культури. Портрети можуть бути різної цінності, їхня сила в тому, що вони вкупі. Там, від школяра до президента, усім буде цікаво: адже кожен знає, що він може коли-небудь потрапити сюди у вигляді портрета.

І портрети не брешуть, як брешуть подекуди тексти. Влучно сказав засновник Лондонської національної портретної галереї історик Томас Карлейль: будь-який портрет переважає півдюжини книжкових біографій. Він казав: «Я бачу портрет наче палаючу свічку, у світлі якої треба читати оті біографії. Тим самим досягаємо людського їх розуміння...». У цьому вся філософія такої галереї.

— Та де ж узяти місце для неї? А кошти?

— Президент Кучма підписав план подвоєння площі Національного художнього музею за рахунок павільйону на Інститутській. Це казка! Там і можна розмістити галерею на утриманні Мінкультури плюс пожертвування багатих українців-патріотів.

— Тепер про Музей приватних колекцій...

— Я один із засновників такого музею в Москві. Відомий колекціонер Зільберштейн, відчуваючи кінець життя і занепокоєний долею своєї колекції, висунув таку ідею, і ми прийшли з нею до директора музею імені Пушкіна. Вийшло! Музеєві вже десять років, він такий вдалий, що вже шукають другий будинок. Тож концепція є, і ситуація сприятлива: київський колекціонер Ігор Диченко хотів би прилаштувати свою колекцію. Зібрання у нього дуже цікаве, але музеї у вас злиденні. Та все одно цей музей має бути державний. Бо в такого все-таки більше шансів зберегтися для історії, ніж у приватного. Та й зарубіжну фінансову допомогу може отримати лише державний музей.

— У нас вистачить приватних колекцій для такої справи?

— Я бачив унікальні приватні колекції, зокрема в Одесі, і шкода, якщо все це змарнують. Це, знаєте, шедеври (звучить з прононсом — шедо-о-ури! — **Ред.**). І ці шедеври вашого живопису є на аукціонах Парижа, Лондона, Нью-Йорка, але не в Україні. Можна і треба рятувати ці колекції. Адже там, зазвичай, твори кращі, аніж у музеях. Бо колекціонер ручиться за свій вибір своїми грошима.

А почати можна з одного залу, куди, скажімо, Диченко віддав би своє зібрання. Головне — у вас є люди, що опікуються культурою, їх треба підтримати.

— Спочатку підтримку має знайти сама ідея.

— Так, у кожному суспільстві одні щось роблять, а з іншими приємно хіба що задавити пляшку горілки. Гадаю, у вас в уряді й парламенті є ті, хто вболіває за країну і наважиться зробити цей документ. Це значно простіше, аніж пообіцяти підвищити пенсії.

Адже немає нічого неможливого. От вам аналогія. Відома українська особистість на прізвище барон Фальц-Фейн хотів запопасти архів Ліхтенштейну, який по війні став радянським трофеєм. І от архів Соколова (про убивство царської сім'ї) не пройшов на аукціоні «Сотбіс» — надто дорого. Я баронові Фальц-Фейну кажу: купуйте. Він купив. І цей архів ми запропонували обміняти на архів Ліхтенштейну в Росії. А там комуністи хотіли мати хороший вигляд, провели справу через Думу, і архіви обміняли!

Князь полюбляє щасливі міни. Свого часу болгарські комуністи розстріляли його батька, а Микиту з матір'ю кинули до в'язниці. Саме тоді де Голль подарував болгарам паротяг. Подарунок перехопили французькі військовики у Відні й запропонували обміняти паротяг на арештантів, що й відбулося 1953 року!

Тобто я хочу сказати, що будь-які обставини можна обернути на благо, адже грошей не треба, потрібна лише ініціатива. І похвалитися потім є чим!

— Вам не натякають: чому іноземець учить нас жити?

— Я радий запитанню! Я за власні не крадені гроші придбав ескіз Репіна до картини «Запорожці пишуть листа турецькому султанові» і подарував Національному музею в Києві. Так само, як і малюнок Шевченка. Купив 15 шовкографій Олександри Екстер і також подарував Києву. В Україні досі не було творів Соні Делоне — найвизначнішої вашої художниці за межами Україн. Її знають усі музеї світу. І я полетів до Парижа на аукціон, купив дві роботи Делоне і привіз їх сюди. Після цього я маю на щось право? Хочу знати, чи хто з місцевих злодіїв хоч щось дарував Національному музеєві!

— Та хто ж вам скаже?

— На яку б нам веселішу тему побалакати? Ну, приміром, про митницю, про ваш закон, який з мене править 30-відсотковий податок на ввезення до країни творів мистецтва! Це нісенітниця, це вочевидь проти інтересів країни — мистецтво прирівняно до товару. А мені бридко писати принизливі прохання, мовляв, дозвольте подарувати вашій країні вашого митця!

Хвалити Бога, на митниці є хабарники. Я дав йому сотню, і він ладен нести картину від митниці хоч і до музею. Але ж у країні є люди, котрі усвідомлюють безглуздість цього закону!

— А як ви привезли Делоне і Репіна?

— Кажу ж, дав на лапу митникові. Вся країна так живе. Ось тому у вас гарний твір мистецтва можна придбати дешевше, ніж на Заході, адже у вас ніхто податки не платить. Хай живе корупція на митниці!

— Російський князь лає наші внутрішні справи?..

— Я не російський, я з Рюриковичів, у гербі Лобанових-Ростовських є знак Великого Київського князівства. Я цікавлюся Україною ще з тих славетних часів, коли тут при владі були ого-які товариші!

— Повернімося до третього, крім названих музеїв, пункту ваших тутешніх інтересів.

— Ідеться про виставку українського живопису в США. Це так звана орендна виставка. Тобто музеї можуть там навіть заробити на прокаті своїх картин. При цьому всі затрати перебирає на себе американський доброчинний фонд, який я й представляю. Цей фонд допомагає музеям і приватним колекціям. До речі, в Росії ціла черга музеїв вишикувалася до цього фонду. А Київ іде поза чергою. Чому я хочу допомогти? Оце нещодавно ми з моїм другом Дмитром Горбачовим були у вашому Театральному музеї — він хороший, але бідний, йому навіть поштові марки придбати проблема, і двері не змащені оливковою олією! Але ці музеї могли б давати на прокат свої шедеври. Отак і виникла ідея виставки у США. Я умовив колег у правлінні фонду, щоб ми платили не Мінкультури, а безпосередньо тим музеям, чиї експонати виставимо.

Виставку заплановано на 2004 рік. До того фонд має знайти спонсора, а ще каталоги, транспорт, страхування, піар. Можливо, виставку приймуть три галереї у США.

— Чим зумовлений їхній інтерес?

— У світі лишилося мало творів авангарду і сецесії, адже тут їх свого часу знищувано, не куповано. Колись я подарував Метрополітен-музею вашого геніального художника Богомазова, і він став відомий на Заході, до нього там ставляться з пієтетом. Музей сучасного мистецтва в Нью-Йорку зробив з «мого» Богомазова слайди, вони мали успіх. А тепер от подаровані мною Делоне й Екстер увійдуть до цієї виставки.

— А як ви для себе відкрили українське мистецтво?

— Це була цілковита несподіванка. На початку 70-х у Москві і Ленінграді мені відраджували їхати до Києва, мовляв, там мертве поле. А я знайшов тут митців світового класу: Екстер, Меллер, Петрицький, Максимович. А нещодавно у Львові мене вразили кількість і якість творів Новаківського.

Чому ця виставка потрібна? Україну багато хто вважає непорядною державою. Єдине, чим можна вплинути на громадську думку — це авторитетна культура України. Я на це витрачаю власні кошти, шукаю спонсорів, адже вони гроші рахують, їх треба переконувати, що мистецтво вічне, а країна змінюється. Так, щось робити важко, але нічого не робити — соромно.

— Якщо маєте сантимент до землі предків, чи не шкода дарувати картини, котрі вам про цю землю нагадують?

— О Аллах, таж у труну з собою це не візьмеш! Я за життя подарував, мабуть, 500 творів — від Метрополітен-музею і далі. У мене велика колекція, мені вистачає для пам'яті про батьківщину.

Дехто думає: чого цей князь отут вештається, чи не хоче в нас щось поцупити? А я дарую! І це не розорить мене, я багато заробив, вистачить на життя і ще на два покоління. Але, їй-право, дарувати цікавіше, аніж красти!

Записав Віталій ЖЕЖЕРА.

■ ■ ■

Князь полюбляє щасливі міни. Свого часу болгарські комуністи розстріляли його батька, а Микиту з матір'ю кинули до в'язниці. Саме тоді де Голль подарував болгарам паротяг. Подарунок перехопили французькі військовики у Відні й запропонували обміняти паротяг на арештантів, що й відбулося 1953 року!

■

На знімках: герб Лобанових-Ростовських; Микита Дмитрович Лобанов-Ростовський у Національному музеї в Києві. Ліворуч — картини Соні Делоне, праворуч — Олександри Екстер; ескіз Репіна, подарований Національному художньому музею в Києві; композиція Соні Делоне — подарунок князя Києву;

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

З досьє «ГУ»:

Лобанови-Ростовські — ростовська гілка Рюриковичів (Мономаховичів). Прізвище відоме з XV століття. Палац цієї династії в Петербурзі займає цілий квартал Адміралтейського проспекту. Біля парадного входу — двоє мармурових левів, оспіваних Пушкіним: «С подъятой лапой, как живые, стоят два льва сторожевые!». Князь Я. Лобанов-Ростовский (1760—1831) — генерал-губернатор Малоросії. За його часів у Полтаві збудовано театр. Товаришував з Іваном Котляревським, який за дорученням князя формував козацький полк для війни з Наполеоном.

Князь Микита Дмитрович мешкає в Лондоні. Володіє англійською, німецькою, болгарською, французькою, російською, іспанською мовами. На запитання «Ким би ви хотіли бути?» відповідає: «Лоренцо Медічі!»

P. S. Невдовзі після цього від князя надійшов лист уже з Лондона. Лист діловий, але вельми зворушливий, бо написаний на звороті старої статті! Мабуть, щедрість і багатство не звільняють від співчуття до долі клаптика паперу, на якому могли б намалювати «шедо-о-увр», але випадком не намалювали...

ФАСАДИ І ЗАДВІРКИ

На точці замерзання...

(Початок на 3-й стор.).

Холод — сьогодні головна мука мешканців будинку № 2 по вулиці Скворцова. До кого вони тільки не зверталися, щоб дали тепло: до влади різних рівнів, до правоохоронних органів, у тім числі — столичних. Відписок одержували чимало, а реальних кроків до того, щоб отримати тепло — жодних. Вдалися й до крайніх заходів — мітингів на міських площах, пікетувань офісів владних структур, перекриття міських автотрас: безрезультатно. Тепер обіцяють перекрити залізничну колію... Надто жорстко, протиправно? Мабуть, що так. Але відчай людей можна й зрозуміти: на їхні права також не зважають.

Зачароване коло

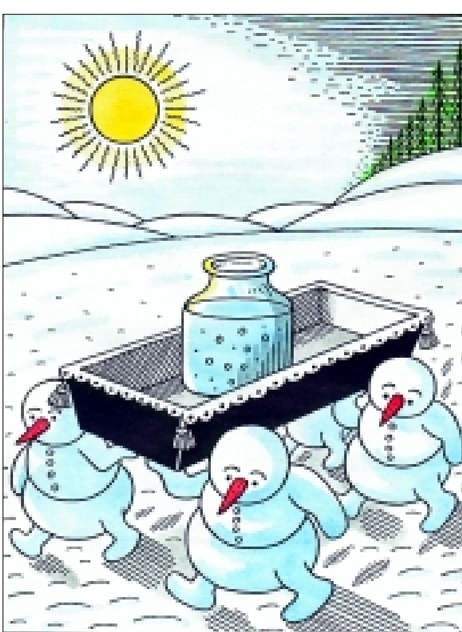
Нарікання, обурення й навіть злостивість мешканців будинку спрямовані передусім на адресу голови правління ВАТ «Холдингова компанія «Краян» Миколи Приступи. Чому підписував державний акт, мовляв, коли був неспроможний забезпечити будинок теплом? Чому зараз не подаєте його, адже потужність котельної таки дозволяє це зробити? А у М. Приступи — свій головний біль: чвари з ВАТ «Одесаобленерго». Загалом — це тема окремої розмови, та суть чвар, коли коротко, така: «Одесаобленерго» висуває до «Краяну» претензії стосовно заборгованості у кілька разів більші, ніж їх визнає останнє підприємство; а оскільки рубильник у руках обленерго, то воно його і вимкнуло, не очікуючи рішень судових інстанцій. Сталося це торік 17 жовтня. За два місяці без електроенергії «Краян» зазнав чималих збитків. Не було електроенергії — не працювала й котельня підприємства. У грудні дали струм, але до будинку №2 по вулиці Скворцова тепло так і не пішло — люди знов зимують на точці замерзання.

Чому? Тут уже ніяк не складаються нормальні стосунки керівництва «Краяну» з уже згадуваним «Власником» та житлово-будівельним кооперативом «Малиновський-14», між якими й поділено майже порівну квартири в будинку. «Краян» загнув таку ціну за тепло, що, побоюються квартировласники, за зиму вони стануть геть злиденними. Справді, якщо в місті, за встановленими на тепло тарифами, зимової пори (літня плата взагалі не стягується) платять за кожен квадратний метр житла 1,46 гривні на місяць, то «Краян» хоче отримувати аж... 4 гривні. «Таких цін не потягнемо», — доводять люди. А М. Приступа стоїть на своєму: газ нам відпускають за цінами, встановленими для промисловості, тобто значно дорожче, ніж на побутові потреби. Є й інші витрати, тож, виходячи з них, і встановили отакі тарифи. Він погоджується, що вони зависокі, але знизити їх до загальноприйнятих норм може тільки тоді, коли різницю відшкодує місто. Або пропонує: споруджуйте для себе автономну котельню.

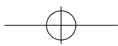
— Але ж це, — обурюється та сама Світлана Чорна, а разом із нею й усі мешканці будинку, — не передбачалося проектом новобудови, опалювати її мав «Краян». До того ж вартість автономної котельні зашкалює за 500 тисяч гривень. Де взяти? Місто не виділить, а в мешканців будинку таких грошей теж немає...

Одне слово, зачароване коло. Яке не можуть чи не хочуть розірвати ані міська влада, ані правоохоронні органи. Наче й не передбачено Основним Законом України права її громадян на нормальне житло.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

СУСПІЛЬСТВО

Платне здоров'я у сфері медичних послуг

Добрих хвороб не буває. Так чи інакше будь-які з них приносять людині фізичні і психічні страждання, ламають звичний уклад життя, обмежують свободу тощо. Одне слово, заважають повноцінному існуванню. Багатьма хворобами, на жаль, ми розплачуємося за прогрес, за травмовану екологію, за бідну економіку. А щорічні навали грипу випробовують не тільки нашу імунну систему, а й готовність відповідних інстанцій протистояти хворобі хоча б на рівні першої медичної допомоги.

БЛАГОДІЙНІСТЬ

«Колискова для Івасика»

Про Житомирську обласну дитячу лікарню тепер знають і в Швеції. А почалося все з того, що двоє дітей членів однієї з протестантських релігійних громад потрапили до хірургічного відділення цього медичного закладу. Лікарі виявилися на висоті. Вдячні батьки запросили головного дитячого хірурга області Петра Русика до Швеції — у цій країні в них тісні контакти з релігійною громадою. Петро Степанович узяв з собою відеофільм «Колискова для Івасика», який зняло обласне телебачення про будні обласної дитячої лікарні. У Стокгольмі житомирський хірург відвідав кілька лікарень, мав зустріч з королевою-матір'ю, яка веде в Швеції активну благочинну діяльність. Тоді й виникла ідея перекласти цей відеофільм шведською мовою й показати його по першому державному та релігійному каналах. Мета — зібрати кошти на сучасну апаратуру й медикаменти для обласної дитячої лікарні.

Олексій КАВУН.

Житомир.

Їжте часник і не виходьте в люди

ОБЕРЕЖНО: ГРИП!

Нашестя грипу в Україні слід очікувати на початку лютого. Щоправда, про епідемію поки що не йдеться, але медики не виключають її тріумфальний хід окремими регіонами країни за тижні три-чотири.

Мал. Вадима СІМІНОГИ.

За даними моніторингу захворюваності на грип та ОРВІ, що проводила лабораторія Українського центру грипу, до 19 січня захворюваність у країні не перевищувала епідеміологічного порога. Втім, це типова ситуація після новорічних свят і шкільних канікул.

В інтерв'ю агентству Інтерфакс-Україна завідувачка лабораторією Українського центру грипу Алла Мироненко заявила, що цього року епідемія буде не надто інтенсивна і, можливо, лише в окремих містах. Однак вона, за словами Алли Мироненко, неминуча.

Грип — це перманентне явище. Щорічно воно випробовує здоров'я громадян. І не обов'язково ці випробування припадають на зимовий час.

У центрі грипу нагадали, що до України епідемія приходить після того, як вона починається в Росії. Сьогодні в сусідів грипозний процес, як то кажуть, вже пішов. На нас рухається вірус «Гонконг». До цього різновиду вірусу імунітету ми не маємо. За словами епідеміологів, паралельно з «гонконгівським» можуть виявитися «панамський» та «новокаледонський» — віруси грипу 2000 року. Хто вже грипував «по-каледонськи» та «по-панамськи», може не хвилюватися — двічі один той самий організм ці віруси не атакують. А ось з грипозним привітом із Гонконгу варто бути обережним. Він здатний викликати ускладнення у вигляді пневмонії, отиту, менінгіту. Для його профілактики медики рекомендують часник і... самотність. Намагайтеся в цей період обмежити свій вихід «в люди», по можливості не відвідуйте масових заходів.

З 1173 року зареєстровано більш як 80 епідемій та 15 пандемій (епідемій світового масштабу) грипу. Кількість жертв хвороби можна зіставити з кількістю вбитих у всіх війнах, які вело людство. Досить сказати, що сумнозвісна «іспанка» пандемія 1918—1919 років забрала 20 мільйонів життів. Удвічі більше, ніж перша світова війна! Ні час, ні численні лікарські засоби не зменшили «кровожерливості» захворювання — згідно з американською статистикою, у цій країні під час епідемій гине від 20 до 40 тисяч осіб. Для порівняння — минулого року в США зареєстрували майже 15000 смертельних випадків серед хворих на СНІД. На думку вітчизняних епідеміологів, в Україні, з урахуванням смертей, які спровоковано грипом, помирає приблизно сім тисяч осіб на рік.

Знає ВООЗ про наш туберкульоз

60 відсотків хворих на туберкульоз, яких виявляють уперше, становлять люди працездатного віку. Таку інформацію оприлюднила, виступаючи на конференції «Досвід і перші підсумки впровадження стратегії боротьби із туберкульозом, рекомендованої Всесвітньою організацією охорони здоров'я, в Донецькій області», перший заступник державного секретаря Міністерства охорони здоров'я України Ольга Бобильова. За її словами, насторожує той факт, що чимало ВІЛ-інфікованих осіб хворі водночас і на туберкульоз. Тому ці дві проблеми в Україні взаємопов'язані.

Фото Вадима ЛІСНОГО (ДІНАУ).

Впровадження нової стратегії боротьби із туберкульозом, ініційованої ВООЗ, розпочалося в 2001 році. Проект фінансується Агенцією з міжнародного розвитку США і розрахований на три роки. Реалізація проекту в Донецькій області, обраній пілотною, триває уже рік. На сьогодні так званою ДОТС-стратегією охоплено майже 3 мільйони (62 відсотки) мешканців області. Хворі мають доступ до безкоштовної діагностики та безоплатного лікування. В межах проекту відбулося навчання лікарів і медсестер, проведено 30 моніторингових візитів до районів, фтизіатрична служба отримала нову техніку, холодильники, меблі, інвентар, лабораторне обладнання, а також транспорт.

Ситуація на Донеччині ускладнюється поганою екологічною обстановкою та крайовою професійною патологією шахтарів, що на 20—30 відсотків збільшує ризик захворюваності на туберкульоз у регіоні. На сьогодні в області 17 тисяч хворих, із них 3714 додалися торік. Третина хворих небезпечна для оточуючих і підлягають ізоляції. Медики сподіваються, що впровадження проекту дасть змогу у найближчі 3—4 роки хоча б локалізувати епідемію на регіональному рівні. Перші обнадійливі результати вже з'явилися: якщо за останні роки приріст кількості хворих становив 10—15 відсотків, то торік — менш як 5 відсотків.

Третій рік поспіль вдається стримувати зростання дитячого туберкульозу. 98—99 відсотків дітей вакцинують та обстежують з допомогою реакції Манту для своєчасного виявлення ознак первинного ураження. Щороку 25 тисяч дітей, а також до 7 тисяч дорослих, які мешкають у сім'ях, де є хворі на туберкульоз, отримують профілактичне лікування за рахунок обласного бюджету. А тисяча малюків та школярів оздоровлюється в протитуберкульозних санаторіях.

Ліна КУЩ.

НЕ СОЛОДКО

Врятує топінамбур

Одеські науковці створили препарат, що здатний коригувати обмін речовин.

Цілющі властивості топінамбура — багаторічної рослини, яку ще називають земляною грушею, — в Європі, певно, відомі віддавна, відтоді, як завезли її з Південної Америки. Бульби топінамбура містять 10—15 відсотків полісахариду інсуліну. Останній позитивно впливає на обмін речовин в організмі людини під час захворювання цукровим діабетом, атеросклерозом, ожирінням та іншими недугами.

Одеські науковці — доцент Олександр Перстньов і професор Едуард Пархаладзе — вирішили істотно, до 70—75 відсотків, підвищити вміст у концентрованому продукті з топінамбура полісахаридів інсулінової природи. Задля цього залучили науково-дослідні лабораторії двох вузів — медичного університету й академії холоду. Розробки, випробування, у тому числі й клінічні, велися не один рік. Учені впевнено заявляють: мети досягнуто — одержано харчовий порошок лікувально-профілактичного призначення, в якому збережено біологічно активні компоненти топінамбура. Вживання однієї-трьох чайних ложечок порошку «Нотео» (так назвали своє дітище науковці) на добу дає змогу деяким хворим на цукровий діабет підтримувати оптимальний вміст глюкози в крові.

Вживання цього порошку істотно знижує концентрацію в крові глюкози, холестерину, тригліцеридів і ліпопротеїдів, нормалізує вуглеводний та жировий обмін, сприяє також очищенню організму від радіонуклідів.

Слід зауважити, що препарат — не панацея для всіх хворих на цукровий діабет. Він профілактичного спрямування і ефективний передусім для тих, у кого хоча й підвищений, але ще не критичний вміст глюкози в крові, і його можна регулювати шляхом дієтичного харчування та застосування лікарських препаратів.

Щоправда, зарадити всім хворим на цукровий діабет науковці ще не можуть. Бо хоча запропонований одеськими науковцями спосіб переробки топінамбура й запатентовано в Україні та Росії, та масового виготовлення «Нотео» ще не налагоджено. Але обнадійлива перспектива є. За справу взялася фірма «Нові технології обезводнення», що діє при Одеській державній академії холоду.

На перших порах його вистачить не всім. Адже тільки на Одещині нині зареєстровано майже 58 тисяч хворих на цукровий діабет.

В Україні діє, як відомо, національна програма «Цукровий діабет». Проте вона зводиться здебільшого до забезпечення інсулінозалежних хворих необхідним для них препаратом — інсуліном вітчизняного та зарубіжного виробництва. На це витрачаються величезні кошти. А ось для профілактики хвороби грошей, по суті, не виділяється. У США, приміром, на лікування кожного хворого з бюджету витрачають близько 13 тисяч доларів, значна частка з яких іде саме для профілактики.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Справжнє не буває вчорашнім

РАКУРС

Ви чули коли-небудь про погані традиції? Навряд. Традиції зазвичай зберігаються хороші. По суті, вся їх принадність у давності, минулості. У цьому є щось невловимо хвилююче. Скажімо, який смак нинішньому напою дає столітня традиція пивоваріння. Встанови все необхідне для технологічного процесу і вари на здоров'я! Але ж як приємно, випиваючи келих пива, відчути причетність до історії.

У давнину на землях мого краю, на Чернігівщині, стояла Прилуцька сотня. Мені страшенно хотілося знайти хоч якусь абищицю (в уяві чомусь малювався уламок старовинного посуду — глечика чи щось таке), яка підтверджувала б цей історичний факт. Довелося не один день бродити ярами, пустирями й гірками... Мені, звісно, тоді тринадцятий минало, а тому не пощастило. А оце нині згадала про ту дитячу наївну мрію, бо зараз у Прилуках є козацький полк Міжнародної громадської організації «Козацтво Запорозьке». А згодом планується створити осередок і в моєму селищі Срібному.

МГО «Козацтво Запорозьке» вважається потужною організацією в козацькому русі. За словами верховного отамана Дмитра Сагайдака, видано 1770 посвідчень тільки керівникам підрозділів в 19 областях України, а кожна структура має ще й власну канцелярію. Отож сагайдаківців чимало. Крім того, міжнародна організація має свої представництва у восьми країнах світу. А щоб зацікавити молодь, нещодавно відкрито перший офіційний сайт українського козацтва, в планах — створення телеканалу.

Нині, якщо чесно, дослідженням історії та відродженням традицій нікого не здивуєш. Може, тому, що певний час козацькою темою спекулювали. Знову дозволю нагадати про специфіку традиції. Український борщ сучасної господині за смаком відрізняється від свого «пращура», проте від цього не перестає бути справжнім. Так і козацтво. Цей рух не ставить за мету створити копію оригіналу. В нього інші цілі. Відродження традицій — також завдання організації, але суть не в шароварах, шаблях чи конях. Це насамперед життєві принципи. Один з них — братерство і єднання заради спільної мети.

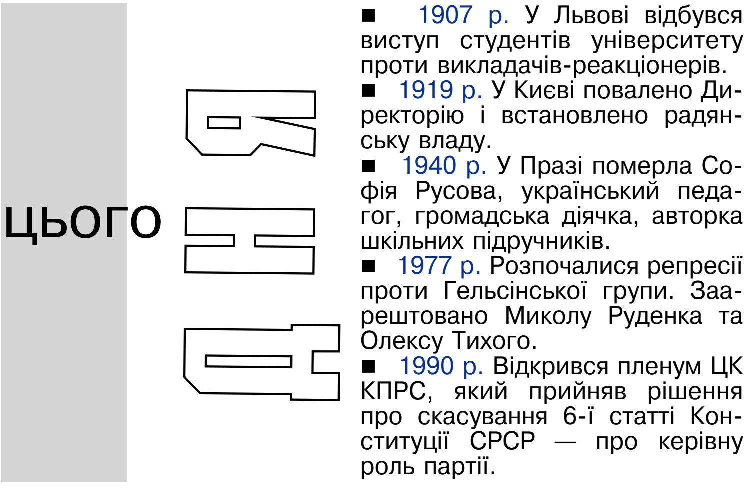
Здається, саме відчуття згуртованості найбільше приваблює людей. Наприклад. «Козацтво Запорозьке» грошей в держави не просить. Дмитро Сагайдак каже, що козаки завжди були на самоокупності. Щомісячні членські внески організації — 13 тисяч гривень. Нічогенько! — скажете ви. «Як вдається?» — спитала я. В «КЗ», за словами верховного отамана, 56 ректорів вузів, понад 350 керівників банків, приватних підприємств, народних депутатів, одне слово, людей знаних. А кожен старший офіцер «Козацтва Запорозького» щомісяця платить 22 гривні (молодша старшина — 8 гривень, козак — 3). Що знаходять у «Козацтві» люди, які багато чого досягли в житті й кар'єрі, якщо не відчуття спільності. Задоволення амбіцій? Можливо. Але я згодна, щоб усі керівники будь-яких рівнів задовольняли амбіції в такий спосіб. Спортивні ігри, пісенні фестивалі, молодіжні турніри, допомога у відновленні церков — на це витрачаються кошти «Козацтва Запорозького». До релігії в козаків, знову-таки традиційно, ставлення трепетне. У давні часи священнослужителям або козакам доручали виносити чудотворні ікони з храму.

Ольга СРІБНА.

Фото прес-служби МГО «Козацтво Запорозьке».

На знімку: Дмитро Сагайдак у Чернігівському козацькому полку.

ЦЬОГО ДНЯ

- 1907 р. У Львові відбувся виступ студентів університету проти викладачів-реакціонерів.
- 1919 р. У Києві повалено Директорію і встановлено радянську владу.
- 1940 р. У Празі померла Софія Русова, український педагог, громадська діячка, авторка шкільних підручників.
- 1977 р. Розпочалися репресії проти Гельсінської групи. Заарештовано Миколу Руденка та Олексу Тихого.
- 1990 р. Відкрився пленум ЦК КПРС, який прийняв рішення про скасування 6-ї статті Конституції СРСР — про керівну роль партії.

РЕКОРДИ

Був би сніг — ентузіасти є

Житель хутора Нижнєтепле Станично-Луганського району 52-річний Іван Плешаков зареєстрував у Луганському відділенні Олімпійського комітету України новий вид спорту оздоровчого характеру — біг босоніж на певну дистанцію взимку. Зібрав групу з 20 осіб і вже провів два змагання. У лютому Іван Іванович планує дати фору Києву. В Голосіївському лісі він влаштовує забіг босоніж по снігу, запросивши приєднатися до своєї групи і донецьких ентузіастів. Був би тільки сніг.

А ще, разом зі своєю командою, Іван Плешаков планує організувати похід босоніж по снігу і подолати один з історичних маршрутів великого російського полководця Суворова. Цей похід «винахідник» хоче присвятити своїм предкам — донським козакам, які брали участь у переході через Альпи у складі армії Суворова.

Крім того, прихильники оздоровчого спорту, серед яких є й пенсіонери, люди, котрі перенесли тяжкі хвороби, сироти, вирішили найближчим часом перепливти всі ріки області, а згодом і України. Вони вже здолали Донець, Деркул, Айдар, Луганку. Напередодні свята Водохреща сам організатор установив рекорд. Іван Іванович зі зв'язаними руками переплив Луганку за 10 хвилин. Але, опинившись на протилежному боці, став жертвою власної помилки під час підготовки запливу. На фініші не знайшлося людини, котра змогла б вивільнити його руки. Тому рекордсмен змушений був ще раз кинути виклик долі: увійти в крижану воду й так само, зі зв'язаними руками, повернутися на той самий берег.

Алла АНТИПОВА.

Коти не заважають цілуватись

ЮВІЛЕЙ

Сьогодні день народження в Юрія Логвина — відомого нашого художника і письменника. Як художник він відомий більшій частині людства, оскільки Логвин — автор українських поштових марок з портретами гетьманів. Як прозаїк — відомий менше, але на диво плідний, пише все: від романів до мініатюр розміром з поштову марку. В одній із таких мініатюр він оповідає, як у юності цілу годину не міг поцілувати дівчину — заважав кіт. З літами й досвідом це минулося. Недавно вийшов новий авантюрно-еротичний роман Логвина «Золоті копита». Він починається з прикметної сцени: на козака насіла відьма. Козак спитав прямо: «Що ти робиш, сучище?!». Але знаєте, що він зробив з нею потім? Правильно, поцілував! І кріпко. І йому не заважали ні коти, ні пістолетні кулі, ні пірати, ані пороховий дим. Так тримати, Юрію Григоровичу!

Христофор ГРУША.

Про закарпатський туризм — усьому світові

В Інтернеті з'явилася веб-сторінка, яка розповідає про туристично-рекреаційні можливості Закарпаття. Трьома мовами — українською, російською та англійською висвітлюються теми: «Що таке Закарпаття», «Інвесторам», «Туризм і рекреація», «Території», «Природні ресурси», «Культура», «Інфраструктура» тощо. Подається й оперативна інформація про погоду в регіоні, курси валют, ціни на пальне та інші відомості, конче потрібні туристам і мандрівникам. Також є дані про окремі підприємства краю, які надають туристичні послуги. Сайт підготовлений управлінням з туризму й рекреації обласної державної адміністрації, **повідомляє агентство Укрінформ**.

ПАМ'ЯТЬ

«Табу» для Висоцького

У Дарницькому районі Києва активістами молодіжного клубу «Табу», що при культурно-мистецькому центрі, відкрито виставку. На ній представлено понад 100 фотографій, які розповідають про життя та творчість Володимира Висоцького. Серед експонатів є і книга «Володимир Висоцький». Її автор — батько артиста Семен Висоцький.

Цікавими спогадами поділилася на відкритті виставки Наталія Преображенська, яка добре знала Володимира Висоцького і не раз зустрічалася з ним, коли він приїздив до Києва. Вона підтримує постійний зв'язок з його матір'ю Ніною Висоцькою. Н. Преображенська сказала, що Київ став першим містом, де одну з вулиць, яка розташована в Деснянському районі, названо на честь актора.

Ольга КОЗИРЄВА.

Пухнасто-пазуристий чемпіонат

ВИСТАВКИ

Власники котів стверджують, що їхні улюбленці розумніші за собак. На підтвердження цього вони висувають такий аргумент: де ви бачили, щоб десяток кішок тягнули сніговою пустелею навантажені сани? Проте така незалежність у поєднанні з природною привабливістю зробила цих тварин об'єктом захоплення багатьох людей. Понад півтори сотні вусатих «делегатів» у супроводі господарів з'їхалися до Києва на Шостий відкритий чемпіонат України та Міжнародну виставку кішок. Були представлені й інші мурки — намальовані на картинах, виліплені з глини тощо.

Міський палац дітей та юнацтва, де проходила виставка, відвідало чимало глядачів. Серед них — діти з притулку для неповнолітніх, що у Дніпровському районі столиці.

Сергій ХОМІНСЬКИЙ.

Фото Сергія ЯРКОВОГО.

На знімку: за батька — стіною!

Легенда у чорно-білих фото

Фотовиставка, присвячена 65-річчю від дня народження Володимира Висоцького, відбулася в Запоріжжі. На ній було широко представлено роботи запорізьких і московських фотомайстрів, що відображають життєвий шлях відомого поета, співака, театрального артиста і кіноактора.

Особливе місце в експозиції посіла серія робіт місцевого фотохудожника В'ячеслава Тарасенка, зроблена під час перебування Висоцького в Запоріжжі 1978 року, повідомляє агентство Укрінформ. Тоді автору вдалося не тільки зняти те, що відбувалося на сцені й за лаштунками переповненого фанатами найбільшого концертного майданчика краю — Палацу спорту «Юність», а й поспілкуватися з легендою молоді тих років після концерту. Захоплений погляд фотохудожника і сьогодні чітко проглядається на старих чорно-білих фотознімках.

А в той же час, **за інформацією агентства «Інтерфакс»**, російська Гільдія акторів кіно оголосила 2003 рік «роком Висоцького». «Усі заходи так чи інакше проходитимуть під цим ім'ям», — заявив президент цієї організації, актор і режисер Сергій Жигунов. «У медицині є термін «хвороба, що не сумісна з життям». У нього було обдарування, не сумісне з життям. Людина просто згоріла. Як багато наносного в російській естраді могло б піти, якби він був живий», — зазначив С. Жигунов.

Про що болить голова у харківського коня?

НЕ СМІШНО

Мешканці житлового будинку, що належить Харківському іподрому, живуть, вважай, усю зиму без тепла і поки що страйкувати не збираються. Працівників конюшень і наїзників нині турбують інші проблеми. Через брак кормів зимовий біговий сезон так і не розпочався, на іподромі давно не платять зарплату, а коней щодень меншає. До того ж для людей, які присвятили своє життя тваринам, дивитися в їхні голодні очі — гіршої муки не вигадаєш.

Нині на бігових доріжках Харківського іподрому порожньо. Коней виводять лише на прогулянку, а наїзники замість тренувань шукають овес і сіно. Годувати коней доводиться за власні гроші. Від адміністрації іподрому елітні рисаки отримують лише сніданок. Стільки, кажуть наїзники, зазвичай виділяють коням, яких везуть на забій, аби до м'ясокомбінату не подохли. Колись іподром всесоюзного значення, нині, схоже, не потрібний ані місцевим, ані столичним чиновникам, констатують жокеї.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

Сказати, що про жахливий стан справ на харківському іподромі владі не відомо — погрішити проти істини. Правда, кажуть там, можновладці приїхали, проміж себе поохкали, обіцяли розібратися й поїхали. А тим часом все залишається без змін.

Так звана обкатка на іподромах — основна частина племінної роботи. У найкращі часи харківські наїзники виховували до сорока рисаків екстра-класу за рік. Своїх коней на тренування сюди везли практично всі кінні заводи колишнього СРСР, а потім незалежної України. Нині заводчики забирають коней додому.

Зарплата висококласного наїзника 180 гривень. Але якщо твої коні приходять перші, можна заробити у кілька разів більше. Однак це виняток з правила. А правило — величезні борги із зарплати. Більш як половину конюшень здають в оренду. У гуртожитку на іподромі, де живуть сім'ї наїзників, немає не тільки опалення, ба навіть елементарного натяку на цивілізацію. Тут виживають лише ті, хто виріс разом з кіньми і життя поза іподромом не уявляє. Єдиний відставний коваль, у минулому теж наїзник, сьогодні також не при ділі — у місті металістів, виявляється, немає металу навіть на підкову. Судячи з усього, недалекий той день, коли Харківський іподром відвідувачам показуватимуть хіба що як пам'ятку архітектури. Як тут не згадати: що маємо — не дбаємо, а втратимо — ридаємо.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Голос України

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 0311022. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»